

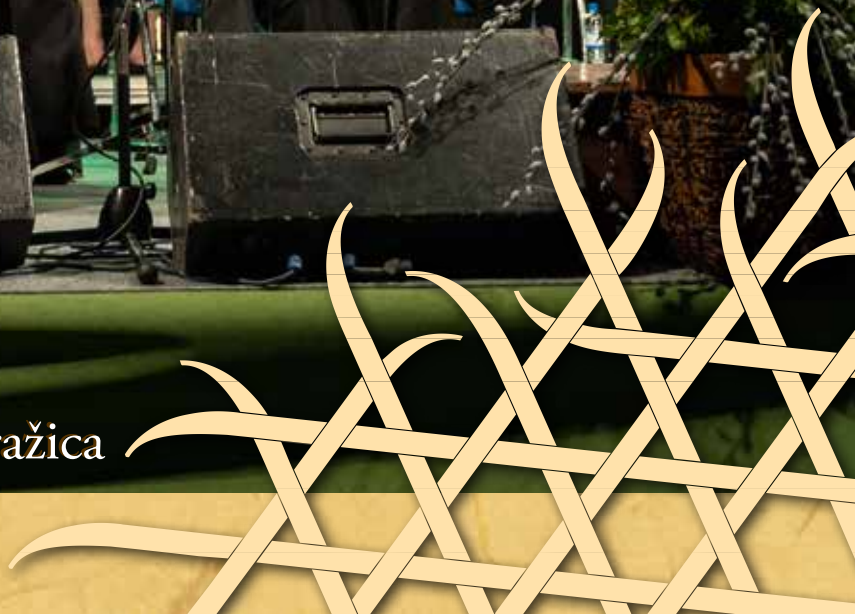
Poštnina plačana pri
pošti 1317 Sodražica

Suhorobar

117/ XXI, marec – april 2019

Glasilo občine Sodražica

KONCERTNI DOGODEK LETA

FOTO: ŽIGA LOVŠIN

IZŠLA BO FOTOKNJIGA: KAPELICA LURŠKE MATERE BOŽJE NA PESKU

Samoiniciativni odbor za kapelico pripravlja fotoknjigo v mehki vezavi na pribl. 40 straneh, ki bo obsegala zgodovino kapelice, gradnjo nove ter izčrpno slikovno gradivo o dnevu blagoslova s procesijo.

Cena v prednaročilu je 10 evrov in velja do 15. 5. 2019. Naročila sprejemamo po 16. uri na tel. št. 031 806 524 (Janez) in 041 365 792 (Branka).

Naj vam bo knjiga v lep spomin in Bogu v čast! "Mali Lurd" pa večkrat obiščite in se Mariji priporočajte.

POZOR, OBVESTILO ZA VSE OTROKE, KI KOMAJ ČAKATE NA ORATORIJ!

LETOS BOMO ANIMATORJI ZA VAS PRIPRAVILI ORATORIJ V TEDNU **OD 19. DO 25. AVGUSTA 2019.** SKOZI VES TEDEN BOMO ODKRIVALI ZGODBO NAJMOČNEJŠEGA OSILNIČANA NA SVETU. NJEGOVO IME PA NAJ ZAENKRAT OSTANE SKRIVNOST.

PRIJAVE BOMO ZBIRALI TAKO KOT LANI, V **JUNIJU.** PRIJAVNICO NAJDETE NA SPLETU IN JO NATISNETE ALI PA JO DOBITE V CERKVI OD MAJA DALJE!

VSEBINA

- 4 ŽUPANOVA STRAN**
Mi in odgovornost do kraja
- 5 AKTUALNO**
Svetniki o novem proračunu
Opirajo se razpisi
Pravilno oranje
O vrednosti lesa
Urejanje Kadic
- 10 KONCERT LETA**
Aljaž in Andrej navdušila
- 12 NAŠI ODNOSI**
Kaj potrebujem?
- 14 ŠOLA / VRTEC**
Šolske Prešernove nagrade
O preteklosti
Mladi podjetniki
Pust veselih ust
- 17 DRUŠTVO UPOKOJENCEV**
Dan žena in občni zbor
- 19 KUHAJMO SKUPAJ**
Novi recepti Sonje in Marjana
Pri Jožetu Senegačniku
Vabljeni na vampijado
- 21 ZDRAVJE**
Ogenj poletja
Otroci in zdravila
- 23 ŠPORT**
Uspehi Siborja
in mladih nogometašev
- 26 OD TU IN TAM**
V Žimaricah aktivni
10 let prebiranja knjig
- 28 ŽUPNIJA**
Navdušeni nad petjem
O družini
- 31 NOVIČKE IZ KNJIŽNICE**

Foto na naslovnici: Žiga Lovšin,
Koncert Aljaža in Andreja

KORENINE IN KRILA

PIŠE: NINA PIRC VOVČKO, UREDNICA

Za nami je marec in z njim obdobje praznikov, posvečenih ženskam in materam. In čeprav je ta čas že mimo, si ne morem kaj, da ne bi za tokratni uvodnik izbrala prav te teme. Kajti volilna pravica in t. i. enakopravnost sta ženskam prinesli boljši položaj, kot smo ga imele, a delo še zdaleč ni zaključeno. V vrtincu sprememb moramo namreč najti sebe in sanje, ki smo jih sanjale kot deklice, ter zaživeti polno in ustvarjalno – iz sebe in iz resnice svojega srca.

Pravijo, da slika pove več kot tisoč besed. Zato vam tokrat podarjam sliko šopka. Izbrala sem jo iz zakladnice ilustracij, ki, zbrane v stari mapi, predstavljajo del naše družinske dediščine. Ta slika je dolgo služila pridnim ženskim rokam našega rodu, da so z njeno pomočjo vžigale vzorce v lesene izdelke ter ustvarjale prave male umetnine. Z zaslužkom so pomagale preživljati družino ter otroke morda kdaj razveselile s kakšnim priboljškom.

Mak, pšenica, kresnice. Rastje, ki je krasilo polja in travnike, so ženske tedanjega časa znale povezati v šopke in z njimi ozaljšati svoje domove. Naj nas ta šopek spominja na naše prednice, na njihovo moč, odločnost, ustvarjalnost in neusahljivo željo po preživetju. Na naše korenine. Na vse, kar je bilo dobro in želimo ohraniti tudi danes, da bi lahko trdno stale v vsakem viharju. Hkrati naj nam lepota teh rož – in vseh drugih, ki jih v tej pomladi gotovo ne manjka – podari krila. Naj nas spomni na nežnost, milino in vztrajno ljubezen, s katerimi lahko odlagamo bremena iz preteklosti ter zaživimo v svobodi in dostojanstvu, ki si ju ni treba šele prislužiti, saj nam pripadata iz preprostega razloga: ker smo bile rojene.

Srčno pomlad vam želim!

NASLEDNJI SUHOROBAR

Rok za oddajo gradiva je **27. maj 2019**. Gradivo, predloge in vprašanja nam lahko pošljete na naslov:

suhorobar@gmail.com

Vabljeni k soustvarjanju našega skupnega glasila!

SODELOVANJE OBČANOV – DRUGIČ

PIŠE: BLAŽ MILAVEC, ŽUPAN

Na začetku leta se vrstijo občni zbori naših društev in klubov. Po večini se jih udeležim tudi sam oziroma me nadomešča podžupan Andrej Pogorelec. Na teh dogodkih društva predstavijo poročila za preteklo leto, iz katerih izhaja, kaj vse je bilo načrtovano in kaj vse je bilo izvedeno. Če pustimo goli formalizem, ki je eden od razlogov tega poročanja, je bistveno pomembnejše zavedanje, koliko ljudje v okviru svojega prostega časa, torej prostovoljno, naredijo na različnih področjih za našo skupnost. Kljub temu da že nekaj časa poslušam o delu društev, sem vedno znova presenečen nad voljo in energijo, ki jo vsaj nekateri posvečajo skupnim stvarim. Tu ne gre zgolj za dejavnosti za društvo oziroma članstvo, mnoga društva delujejo predvsem za dobro celotne skupnosti. Tako npr. članice Društva upokojujencev vodijo projekt Starejši za starejše, kjer mnogo ur preživijo z našimi najstarejšimi občani. S tem v veliki meri opravljajo tudi socialno delo. Prav tako tudi druga društva prispevajo za ohranjanje kulturne in etnološke dediščine pa skrbijo za bolj zdrav življenjski slog naših občanov, poskrbijo za urejeno in vzdrževano športno infrastrukturo itd. Da seveda ne govorim o naših gasilcih. Vse te aktivnosti predstavljajo neke vrste sodelovanje občanov v življenju lokalne skupnosti. V prejšnji številki Suhorobarja sem pisal o sodelovanju občanov pri delu lokalne skupnosti, s tem pa ga želel tudi vzpodbuditi. Konkretno sem imel v mislih ustanavljanje vaških oziroma krajevne odbora. V teku je bil namreč javni poziv za predlaganje kandidatov za odbornike. Vesel sem, da je bil odziv zelo dober, kar je pohvalno.

Danes želim nadaljevati razmišljanje o sodelovanju občanov pri pripravi predloga proračunov. Že nekaj časa je aktualno razmišljanje o participatornem proračunu. Tudi pri nas v Sloveniji je o tem vse več govora in tudi že nekaj dobre prakse. Poenostavljeno povedano, gre za to, da občani sodelujejo pri pripravi proračuna svoje občine in odločanju o njem. Ponavadi je tako, da pripravljavec, to je župan, pusti določeno višino sredstev občanom, da sami odločijo, za kaj se bodo porabila. Gre za kakšen odstotek ali dva celotnega proračuna. Preko določenega postopka občani predlagajo projekte, o katerih se potem odločijo, kateri se uvrstijo v proračun in v izvedbo. To je zelo smiselno zlasti v večjih občinah z večjimi proračuni, kjer že en odstotek pomeni konkreten obseg sredstev. Vendar je ne glede na to interes po soodločanju tudi v manjših občinah enako navzoč in utemeljen.

Pri nas smo v prejšnjem mandatu izvedli poskus soodločanja pri porabi sredstev v okviru delovanja vaških odborov. Občina je določeno višino sredstev prepustila posameznim vaškim odborom, da so s svojega področja in pristojnosti sami odločili, za kaj se bodo porabila. Ta način se je v nekaterih sredinah lepo prijel, drugje je verjetno potrebno malo več časa za korektno oceno. Vendar je to bila že ena od oblik participatornega proračuna. V tem mandatu pa želimo povabiti občanke in občane k sodelovanju že pri pripravi celotnega proračuna in ne zgolj pri upravljanju nekega manjšega dela. Jasno je, da si morajo organi občine pustiti diskrecijsko pravico in imeti končno besedo. Zagotoviti morajo namreč, da občina, njene službe in posredni proračunski porabniki normalno delujejo. To je tudi zakonska dolžnost in odgovornost občine. Tudi nekatere investicije so nujne, ne glede na to, ali jih občani v nekem trenutku tako razumejo. Za nekatere druge pa drži, da bi bila na mestu razprava o utemeljenosti, še bolj o nujnosti v nekem časovnem trenutku. Ob tem je treba povedati, da je večina izvedenih projektov do sedaj bila nujna zaradi rednega zagotavljanja potrebne infrastrukture, ostali projekti pa temeljijo na podanih idejah naših ljudi. Zato želimo dosedanjo prakso narediti še bolj transparentno.

Tako načrtujemo, da bi se že pred pripravo proračunov, zlasti pa njihovih načrtov razvojnih programov, preko javnega poziva povabilo ljudi, da podajo pobude za najrazličnejše projekte, ki naj bi reševali posamezne probleme, s katerimi se sooča skupnost, ali pa nadgrajevali že delujoče programe. Javni poziv zbiranja pobud je tako nov kanal za podajo predlogov in mnenj o delovanju in razvoju naše občine. Naloga pripravljavca in predlagatelja vsakokratnega proračuna, to je župana, pa je, da podane pobude oceni in ovrednoti ter jih bodisi neposredno uvrsti v proračun za obravnavano obdobje, če je to primerno in mogoče, bodisi jih glede na prioriteto shemo uvrsti v načrt razvojnih programov za naslednja proračunska obdobja, ko se bodo predlagane pobude lahko umestile v celovite in realno izvedljive projekte, predvsem pa se bo ustrezno zagotovilo financiranje.

Skrb za prihodnost naše občine je razdeljena med vodstvo občine (občinski svet, župan in občinska uprava) in njene prebivalce, če v tem primeru malo pozabimo npr. na državo. Ena od najpomembnejših nalog vodstva je zagotoviti primerno razporeditev porabe občinskih sredstev za tekoče delovanje in tudi za razvoj. Seveda je meja oziroma okvir razpolaganja višina razpoložljivih sredstev, a je vseeno želja sedanjega vodstva, da bi proračun lahko pripravili tudi na podlagi evidentiranih želja in pričakovanj vas, spoštovane občanke in občani, zato naj sledi povabilo k odzivu na prihajajoči javni poziv za zbiranje pobud.

*Občankam in občanom
voščim vesele in
doživete velikonočne
praznike.*

Blaž Milavec, župan

*Ob prihajajočih
prvomajskih praznikih
želim vsem
lepo praznovanje!*

Blaž Milavec, župan

NAJAVA NAČRTA RAZVOJNIH PROGRAMOV

Občanke in občane obveščamo, da bo maja, **od 1. do 31. 5. 2019**, na uradni spletni strani Občine Sodražica objavljen Javni poziv župana Občine Sodražica za zbiranje pobud o vključitvi projektov in programov s strani občanov v proračun Občine Sodražica v letih 2020 in 2021 oziroma v Načrt razvojnih programov.

Blaž Milavec, župan

NAJAVA JAVNIH RAZPISOV

Občina Sodražica obvešča, da bosta na spletni strani www.sodrazica.si ter na oglasni deski Občine Sodražica **26. aprila 2019** objavljena javna razpisa za dodelitev finančnih sredstev iz občinskega proračuna za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva in podeželja ter s področja narave in okolja Občine Sodražica za leto 2019.

IZ SEJE OBČINSKEGA SVETA

FEBRUARJA SPREJET PRORAČUN OBČINE ZA LETO 2019

PIŠE: DARJA VETRIH

Občinski svet Občine Sodražica se je v četrtek, 28. 2. 2019, sestal na 3. redni seji. Pred svetniki je bilo osem točk dnevnega reda, med pomembnejšimi pa so bile: obravnava in sprejem dopolnjenega predloga proračuna Občine za leto 2019, sprejem Letnega programa športa in Letnega programa kulture za leto 2019 ter podaja soglasja k imenovanju direktorice Lekarne Ribnica za naslednje mandatno obdobje.

Župan mag. Blaž Milavec je na januarski seji občinskemu svetu predstavil predlog proračuna za leto 2019, ki so ga nato obravnavala delovna telesa občinskega sveta (odbori in komisija), z objavo na spletu pa je bil dan tudi v javno obravnavo. Na podlagi pobud oziroma predlogov iz predhodne obravnave predloga proračuna je župan občinskemu svetu predložil dopolnjeni predlog proračuna, ki se le malenkostno razlikuje od prvotnega. Župan je upošteval podane predloge in jih v veliki meri tudi vključil v dopolnjeni predlog, zlasti pri načrtu razvojnih programov. Na dopolnjeni predlog ni bilo vloženega nobenega amandmaja, zato so svetniki na seji glasovali le o sprejemu proračuna in ga soglasno sprejeli. Tako je Občina Sodražica dobila proračun za leto 2019.

Proračun znaša 3.020.750 evrov na strani prihodkov in 2.964.707 evrov na strani odhodkov. Pri prihodkih tako kot do sedaj prednjačijo davčni in transferni prihodki, manjši delež pa predstavljajo še nedavčni in kapitalski prihodki. Odhodkov je za 56.043 evrov manj kot prihodkov. V primerjavi s preteklim letom pa so manjši za slabih pet odstotkov. Zaradi manjših prihodkov se temu obsegu priredi tudi obseg porabe. Od tega je za tekoče odhodke predvidenih 656.691 evrov. Na področju plač se večajo stroški zaradi dogovorjenih višjih plač in napredovanj. Izdatki za blago in storitve se malenkostno zvišujejo kot posledica višjih stroškov storitev ter poplačil prenesenih obveznosti. Ostalo ostane približno enako v obeh letih in je primerljivo z dosedanjo porabo. Tekoči transferji so v letu 2019 predvideni v približno istih okvirih kot v preteklem obdobju z rahlim povečanjem v višini slabih treh odstotkov, kar je posledica predvsem dviga stroškov dela in s tem tudi storitev. Investicijski del proračuna v letu 2019 znaša 1.368.101 evrov in predstavlja paleto investicijskih projektov (zaključek projekta Oskrba s pitno vodo SORIKO, Agromelioracija Gora, Avtobusna postaja Sodražica itd.). Poleg tega se predvidevajo tudi manjši projekti (manjši odseki cest in poti, vodovodov ter požarne infrastrukture) nakupov zemljišč, nadaljevanje odplačila objekta (zadruga) ter priprave projektne dokumentacije za investicijske projekte okoljske infrastrukture (Kanalizacija Sodražica, II. in III. faza), prometne infrastrukture (Obnova državne ceste in gradnja pločnikov Žimarice, Pešpot Žimarice–Sodražica, rekonstrukcija občinske ceste Vagovka–Kržeti), programa poplavne varnosti ter pripravo OPN. Poleg tega nameravamo finančno podpreti obnove domov PGD, tokrat v Zamostcu. Investicijski transferji se v obeh letih načrtujejo v podobnih okvirih kot do sedaj.

Letošnji proračun ne predvideva dodatnega zadolževanja, razen povratnih sredstev, ki jih na podlagi 23. člena ZFO za investicije občin namenja država. Predvideva pa več sredstev, skupaj 155.113 evrov za poplačilo obveznosti preteklega zadolževanja, pri čemer predstavlja 106.884 evrov odplačilo dolgoročnih po-

sojil ter 48.229 evrov odplačilo kratkoročnega kredita iz lanskega leta, ki je bil najet za premostitev do prejema preostanka evropskih sredstev letos za izvedbo projekta Pokrita tržnica s strani državnega proračuna.

Svetnikom sta bila po sprejemu proračuna predstavljena dokumenta, ki predstavljata podlago za izrabo proračunskih sredstev, namenjenih športu in kulturi. Letni program športa tako določa, da se v občini Sodražica leta 2019 zagotovi 18.000 evrov za dejavnosti izvajalcev letnega športnega programa. Od tega je 1700 evrov namenjenih za interesno športno vzgojo otrok, ki se prostovoljno ukvarjajo s športom, izven obveznega izobraževalnega programa. Nosilec izvajanja te dejavnosti je OŠ Sodražica, iz sredstev pa se sofinancirajo nacionalni programi, ki se izvajajo v šoli. Za kakovostni šport, s katerim se sofinancira programe z dolgoletno tradicijo v naši občini, v katere se vključujejo različne starostne skupine, vključno z otroki in mladino, ki jim zgolj rekreacija ne zadošča in na tekmovanjih dosegajo vidnejše rezultate, je predvidenih 6800 evrov, za športno rekreacijo starejših, ki vključuje populacijo upokojencev in starejših od 65 let in ki prispeva k zdravemu načinu življenja ter ohranjanju tako fizične kot psihične kondicije posameznika, pa je namenjenih 500 evrov. Za organizacijo športnih prireditev, katerih namen je promocija športne aktivnosti in spodbujanje čim širšega kroga prebivalstva k aktivnemu preživljanju prostega časa, je namenjenih 2000 evrov, za delovanje društev in klubov pa 7000 evrov.

Letni program kulture določa kulturne programe, ki se sofinancirajo iz javnih sredstev, obseg in vrsto dejavnosti, potrebnih za njihovo uresničevanje, in obseg sredstev, ki se zagotovijo v občinskem proračunu Občine Sodražica. Za izvajanje letnega programa kulture je tako v letu 2019 namenjenih 61.600 evrov, iz navedenih sredstev pa se v višini 30.000 evrov financira delovanje knjižnične dejavnosti, 21.600 evrov je namenjenih lokalnim medijem (občinsko glasilo Suhorobar, R-kanal, Radio Univox in Radio Urban), 10.000 evrov pa je namenjenih za izvajanje ljubiteljske kulture. Sredstva za ljubiteljsko kulturo se delijo na podlagi javnega razpisa, namenjena pa so predvsem kulturnim društvom in registriranim samostojnim kulturnim ustvarjalcem, pod določenimi pogoji tudi javnim zavodom.

Glede na to, da dosedanji direktorici Lekarne Ribnica konec marca poteče mandat, se je občinskimi svetniki na seji predstavila edina kandidatka za to funkcijo, to je Petra Debeljak, mag. farm., sicer zaposlena v Lekarni Ribnica. Na predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitev in imenovanja so svetniki k imenovanju kandidatke podali pozitivno soglasje.

Po obravnavi še drugih točk dnevnega reda so na koncu seje svetniki podali nekaj pobud, med drugim tudi pobudo, da bi pesem Moja Sodražica razglasili za občinsko himno ter možnost spremembe drugih dveh občinskih simbolov, to je zastave in grba, v smislu uskladitve s pravili zastavo- oziroma grboslovja. Župan je pobude načelno podprl, a tudi opozoril, da je treba pri tovrstnih pobudah dobro premisliti vsebino in potrebe, pridobiti mnenje stroke oziroma jo primerno vključiti v pripravo rešitev, doseči širše soglasje javnosti in šele potem skozi predpisane postopke (konkretno skozi postopek noveliranja odloka) pobude tudi realizirati.

VODSTVO OZS PRI JANEZU ŠKRABCU

PIŠE: PAVEL HOČEVAR, FOTO: MIRA ČREŠNAR

Janez Škrabec, ki je pri 33 letih ustanovil Riko, je družbo razvil v vodilno slovensko inženiring podjetje. Prejel je številne podjetniške nagrade (menedžer leta 2017), decembra 2018 mu je Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije podelila znak odličnosti »podjetniški vzor«. Ob tej priložnosti je na obisk v Ribnico povabil vodstvo OZS, predstavnike OOO Ribnica in župana občine Ribnica Sama Pogorelca.

V sončnem petkovem popoldnevu, 22. februarja, smo se vabljeni gostje zbrali pred podjetjem Riko hiše, d. o. o., v Lepovčah. V uvodu nam je direktor Riko hiš predstavil podjetje, spoznali smo celoten proces nastajanja lesenih hiš, od projektiranja do finalne izdelave in postavitve. Ob tem nam je gospod Škrabec povedal zanimivo zgodbo o postavitvi njihovih hiš na nekdanj nezanimivem in nekakovostnem zemljišču, ki je sedaj postalo elitna sosese, v Londonu.

Po ogledu Riko hiš smo se odpeljali v Hrovačo, kjer nam je gospod Škrabec na sebi lasten način predstavil Škrabčevo domačijo, skedenj, Kersničevo kovačnico in Boštjanovo hišo, ki v notranjosti ponuja štiri moderne apartmaje. Iz Škrabčevih besed je bilo jasno zaznati, da se zaveda svojih korenin in z velikim žarom pristopa k vsaki podrobnosti pri obnovi dediščine, ki, kot pravi, njemu predstavlja temelj, da v poslovnem smislu »leti« po svetu!

Čeprav kratek, nam je predstaviten film o Škrabčevem poslovnem sistemu prikazal vso širino poslovnega sveta, ki ga Janez uspešno obvladuje. Riko v središče svojega delovanja postavlja povezovanje podjetij, s katerimi ustvarja odmevne zgodbe z visoko dodano vrednostjo, hkrati pa nadpovprečno vlaga v družbeno odgovorne projekte.

Prisotni smo bili presenečeni nad gostiteljevim lokalnim patriotizmom, saj so nam bile ves čas obiska ponujene lokalne kulinarčne dobrote, ki sta jih pripravila Nik in David in jih s svojo ekipo tudi postregla. Lahko smo ponosni, da tudi Ribničani znamo pridelati dobro hrano in kulinarčno razvijati goste. Škrabčevi objekti, njihove zgod-

be, kulinarika iz domačih pridelkov – vse skupaj je primer dobre prakse, kako naj bi zastavili turizem tudi na ribniškem koncu!

Ob sladici v Boštjanovi hiši smo zaključili srečanje z gostiteljem, ki rad sodeluje z Obrtno-podjetniško zbornico, povedal pa je tudi zanimivo misel, da ne loči velikih in majhnih podjetij, zanj so vsi uspešni tudi veliki. Predsednik OZS Branko Meh, direktor OZS Danijel Lamperger, član gospodarskega sveta OZS in kandidat za državnega sekretarja za malo gospodarstvo Franc Vesel, predsednik OOO Ribnica Franc Lesar in župan Samo Pogorelec so se gostitelju zahvalili za nepozabno popoldne, mu zaželeli nove uspehe in izrazili željo po nadaljnjem sodelovanju.

Kot udeleženec in pisec tega članka si dovoljujem še kratek komentar: Janez Škrabec je resnično podjetnik svetovnega kova. V dokaz, da obvlada svoj posel, samo ena podrobnost: v treh urah druženja mu ni niti enkrat zazvonil telefon, medtem ko smo se ostali kar pogosto pustili motiti svojim telefonom!

SUBVENCIONIRANJE MALIH ČISTILNIH NAPRAV IN ČRPALIŠČ

Občina Sodražica objavlja razpis za subvencioniranje dela stroškov nakupa in vgradnje malih komunalnih čistilnih naprav ali hišnih črpališč na poselitvenih območjih občine Sodražica, kjer ni predvidena izgradnja kanalizacijskega omrežja ali gravitacijski priklon na kanalizacijsko omrežje ni možen, z zmogljivostjo čiščenja do 50 populacijskih ekvivalentov (PE). Seznam upravičenih objektov s hišnimi številkami, ki spadajo v ta območja, je objavljen na spletni strani Občine Sodražica (www.sodrazica.si), v rubriki Razpisi, in je povzet iz grafičnega dela Operativnega programa Občine Sodražica.

Razpis se začne izvajati: 6. maja 2019

Prvo odpiranje: 15. maja 2019

Zaprtje razpisa: 15. oktobra 2019 oz. ob porabi sredstev

Več informacij:

Blaž Kovačič, Občina Sodražica

E-naslov: blaz.kovacic@sodrazica.si

Tel.: (01) 836 60 51

Splet: www.sodrazica.si (Razpisi)

Jernej Brolih, Komunala Ribnica, d. o. o.

E-naslov: jernej@komunala-ribnica.si

Tel.: 031 360 158

NOVI E-POLNILNICI

PIŠE IN FOTOGRAFIRA: BLAŽ KOVAČIČ

Občina Sodražica se je prijavila na razpis Eko sklada za izgradnjo električnih polnilnic za električna vozila v zavarovanih območjih narave in območjih Natura 2000, kamor spada del naše občine. Od Eko sklada smo pridobili nepovratna sredstva v višini 14.000 evrov. Celotna investicija postavitve znaša 22.000 evrov. Dve polnilnici sta že postavljeni. Prva je na lokaciji ob smučišču Izver, druga pa pri osnovni šoli v Sodražici. E-polnilnici sta predvideni še pri Domu na Travnji gori in na novi avtobusni postaji v Sodražici. Občina Sodražica se je iz promocijskih razlogov odločila, da eno leto subvencionira stroške polnjenja.

PRAVILNO IZVAJAJANE ORANJA KMETIJSKIH POVRŠIN OB JAVNIH CESTAH

PRIPRAVILA: SKUPNA OBČINSKA UPRAVA, MEDOBČINSKI INŠPEKTORAT IN REDARSTVO

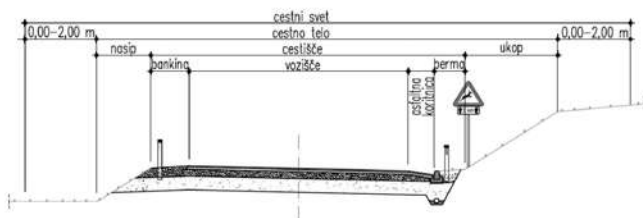
V spomladanskih mesecih se začnejo različna opravila na njivah in poljih, med katerimi je tudi oranje. V praksi zaradi neupoštevanja pravih odmikov pri oranju kmetijskih površin prihaja do poškodb vozišča in bankin. Orači obračajo traktorje s priključki na cestnem svetu, celo na asfaltnem vozišču, s čimer povzročajo poškodbe bankine, posledice takega oranja se kažejo v razpokanosti asfalta in posedanju roba vozišča ter nanosu blata in zemlje na cestišče. Z namenom preventivnega ukrepanja vam v nadaljevanju predstavljamo pravi pristop k temu opravilu.

Uvodoma pojasnjujemo pomen izrazov, določenih v 2. členu Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US, 46/15 in 10/18, v nadaljevanju: ZCes-1):

- Cestni svet je zemljišče, katerega mejo na podlagi predpisov o projektiranju javnih cest določajo linije med skrajnimi točkami prečnega in vzdolžnega profila cestnega telesa, vključno z napravami za odvodnjavanje. Meja cestnega sveta poteka največ 2 metra od linij skrajnih točk, vključno z napravami za odvodnjavanje.
- Cestno telo je del javne ceste, ki ga sestavlja cestišče z nasipi in vkopi.
- Cestišče je del javne ceste, ki ga sestavljajo vozišče, odstavní in ločilni pasovi, kolesarske steze, pločniki, bankine, naprave za odvodnjavanje, če so tik ob vozišču, ter zračni prostor v višini 7 metrov, merjeno od točke na osi vozišča.
- Bankina je utrjen vzdolžni del cestišča ob zunanjem robu vozišča, ki zagotavlja bočno stabilnost vozišča in brežine ter omogoča namestitve prometne signalizacije in opreme.
- Vozišče je del cestišča, ki ima eno ali več smernih vozišč, namenjeno prometu vozil pod pogoji, določenimi s predpisi o pravih cestnega prometa, pa tudi pešcem in drugim udeležencem cestnega prometa, če s prometno signalizacijo ni določeno drugače.

1. Slikovni prikaz zgoraj navedenih izrazov:

1. POMEN IZRAZOV

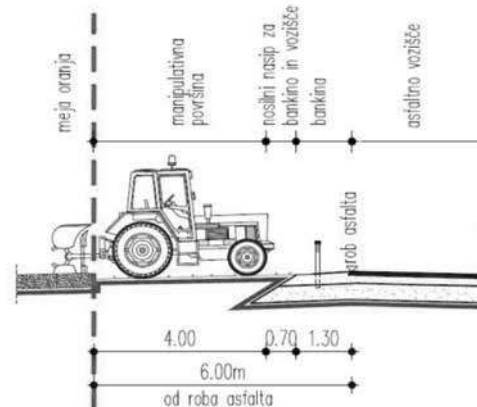

(Vir skice: Oranje pravokotno 90 in vzporedno_Prerez. pdf, Cestno podjetje Nova Gorica in Ministrstvo RS za infrastrukturo in prostor)

Zakon o cestah v 4. točki drugega odstavka 5. člena prepoveduje orati na razdalji manj kot 4 metre od roba cestnega sveta v pravokotni smeri na cesto ali na razdalji manj kot 1 meter od roba cestnega sveta vzporedno s cesto.

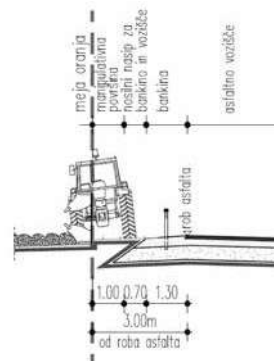
Za lažje razumevanje, kaj v praksi pomenijo pravilni odmiki pri oranju od cestnega sveta, vam predstavljamo spodnji skici:

2. Oranje vzporedno s cesto

(Vir skice: Oranje pravokotno 90 in vzporedno_Prerez. pdf, Cestno podjetje Nova Gorica in Ministrstvo RS za infrastrukturo in prostor)

3. Oranje pravokotno na cesto

(Vir skice: Oranje pravokotno 90 in vzporedno_Prerez. pdf, Cestno podjetje Nova Gorica in Ministrstvo RS za infrastrukturo in prostor)

Orač oziroma voznik delovnega stroja mora torej pri oranju upoštevati zgoraj navedene odmike od cestnega sveta. V praksi to pomeni, da naj bo pri oranju vzporedno s cesto pnevmatika traktorja odmaknjena od roba asfalta vsaj 1,3 metra, pri oranju pravokotno na cesto pa naj traktor ustavi na razdalji vsaj 2 metra od roba asfalta. Preden se vključi na javno cesto, pa mora orač s pnevmatik očistiti blato, zemljo in druge snovi ter tako očiščeno vozilo zapeljati na javno cesto.

Če kmetijskih del nikakor ni mogoče izvesti tako, kot je opisano, pa Zakon o cestah v 27. členu dopušča tudi možnost, da izvajalec del pred začetkom izvajanja del upravljavca cest (občino) zaprosi za soglasje. S tem soglasjem se določijo pogoji, pod katerimi se ta dela lahko opravijo, po potrebi se določi začasna označitev ovire na cesti ali ob njej z začasno prometno signalizacijo ter dolžno ravnanje izvajalca del po tem, ko je z deli zaključil.

Pri izvajanju oranja se je torej bolje držati pravil oziroma se pri upravljavcu ceste prej pozanimati, kako dela pravilno izvesti, kot pa kasneje plačati visoko globo.

LICITACIJA VREDNEJŠEGA LESA

PRIPRAVIL: ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE, OE KOČEVJE, FOTO: ŠPELA LOGAR, PAVLE KOŠIR

Licitacija vrednejšega lesa je namenjena prodaji najkakovostnejšega lesa po višjih cenah, kot veljajo pri rednem odkupu lesa. Namen licitacije je povezati lastnike gozdov in kupce lesa, ustrezno ovrednotiti visokokakovostni les, da bo z ustrezno predelavo dosegel visoko dodano vrednost, in dvigniti zavest javnosti o pomenu lesa iz slovenskih gozdov.

Zelo kakovosten les lahko prodamo odkupovalcem, lahko pa hlode visokokakovostnega lesa ponudimo na licitaciji lesa in poskušamo dobiti večji izkupiček. Na licitaciji različni, specializirani kupci iščejo les točno določene kakovosti in s točno določenimi lastnostmi ter so zanj pripravljene odšteti veliko denarja, saj ga uporabijo za izdelavo izdelkov, ki imajo na trgu zelo visoko ceno (npr. furnir za opremo letal, jaht in godal ...).

Na dražbi lesa se prodaja les različnih drevesnih vrst izjemne kakovosti, ki ga lahko pridobimo v gozdu ali pa tudi na domačem dvorišču, travniku ali v sadovnjaku. Poleg lesa gozdnih drevesnih vrst se prodaja tudi les domačih vrst, kot so slive, jabolane in hruške. Na licitaciji najvišje cene dosegajo: gorski javor, oreh, veliki jesen, sliva, gorski brest, hrast in česnja. Dosežene cene so v veliki meri odvisne od povpraševanja. Posebnost licitacij je, da se na njih prodajajo tudi manjši kosi lesa (sadno drevje, okrasno drevje).

Prodaja lesa na dražbi predstavlja tudi določeno tveganje. Les se morda ne bo prodal, saj zanj ne bo zanimanja, lahko pa doseže nižjo ceno od pričakovane, ki morda pokrije le stroške sečnje in spravila, prevoza ter licitacije.

V Sloveniji enkrat letno poteka licitacija lesa v Slovenj Gradcu. Organizatorica je Zveza lastnikov gozdov Slovenije skupaj z Društvom lastnikov gozdov Mislinjske doline in Zavodom za gozdove Slovenije. Licitacija običajno poteka na začetku leta, priprave pa se začnejo že jeseni predhodnega leta. Sodeluje lahko vsak, ki ima v lasti drevesa oziroma les izjemne kakovosti. Najprej je treba prepoznati drevo ali drevesa, ki imajo visokokakovosten les in so primerna za sečnjo. Pri tem lahko pomaga revirni gozdar Zavoda za gozdove Slovenije, ki svetuje tudi, kako naj se les pri sečnji pravilno skroji, da bo njegova vrednost čim večja. Dovoz hloedov na mesto licitacije poteka v obdobju približno mesec dni pred licitacijo. Kupci imajo nato približno 14 dni časa za ogled ponujenega lesa. Ponudbo za hlode, ki jih želijo kupiti, podajo v zaprti ovojnici. Na odpiranju ponudb uspe tisti kupec, ki je ponudil najvišjo ceno. Na dnevu odprtih vrat si javnost lahko ogleda hlode in se

seznaniti z doseženimi cenami. Na voljo je tudi katalog sortimentov. Nato imajo kupci en mesec časa, da kupljene hlode plačajo in odpeljejo. Prodajalci dobijo denar nakazan v osmih dneh po plačilu kupca. Hlode, ki niso bili prodani, se še enkrat licitira. Če tudi v drugo niso prodani, kmetijska zadruga ponudi odkup po tedaj veljavnem ceniku.

13. LICITACIJA LESA V SLOVENJ GRADCU – 2019

Letošnja licitacija vrednejših lesnih sortimentov je bila rekordna. Na dražbi lesa je sodelovalo 566 lastnikov, ki so ponudili preko 3700 hloedov. Kupci so kupili 3421 hloedov, neprodanih pa je ostalo 285 hloedov. 39 kupcev (18 iz Slovenije, deset iz Avstrije, štirje iz Nemčije, štirje iz Italije, dva iz Hrvaške in eden iz Madžarske) je za hlode odštelo 1.177.000 evrov, največ za hrast graden, in sicer dobrega pol milijona evrov. Najbolj prodana drevesna vrsta je bil graden, sledila sta gorski javor in smreka. Ponovno se je pokazalo, da kakovostni hlodi sadnih vrst, kot so jabolana, hruška in sliva, dosegajo visoke cene. Večji del slovenskih kupcev je les kupoval za uporabo v Sloveniji, nekaj pa za tuje kupce. Največ prodanega lesa bo odpeljanega na Kitajsko, saj je eden izmed slovenskih kupcev za kitajskega partnerja kupoval les gorskega javorja, hrasta in jesena.

Povprečen hloed je meril 1 m³, najvišjo ceno po kubiku je z 9275 EUR/m³ dosegel gorski javor rebraš. Hloed gorskega javorja rebraša iz okolice Velikih Lašč je bil prodan za 15.389 evrov in je bil najdražji hloed na licitaciji. Od drugih drevesnih vrst je najvišjo ceno dosegel hloed oreha, in sicer 6799 evrov.

Na območju Zavoda za gozdove Slovenije, OE Kočevje, lahko revirni gozdarji pomagajo pri izboru lesa za licitacijo; organizira se skupen prevoz hloedov, lastnik pa plača delež prevoza in stroške licitacije. Oboje skupaj zneso pribl. 40 EUR/m³. Lastniki lesa so s prodajo bolj ali manj zadovoljni, odvisno od njihovih pričakovanj in povpraševanja. Letos je bilo na licitacijo organizirano odpeljanih 88 kosov lesa (hrast, javor, brest, jesen, kostanj, oreh, hruška in jabolana) v izmeri 88 m³. Za les so lastniki iztržili 64.507 evrov oziroma 736 EUR/m³, kar je precej več, kot je bilo povprečje licitacije. Neprodanih je ostalo le pet kosov (trije javori, jabolana in sliva), za katere se pričakuje, da bodo prodani v drugem krogu prodaje.

KADICE

PRIPRAVILA: OBČINA SODRAŽICA, FOTO: BOJAN TRDAN

Sodražani se med drugim radi pohvalimo s svojim naravnim biserčkom – Kadice. Gre za edinstven in zelo poseben dar narave v naši dolini, ki ga upravičeno občudujemo in na katerega smo lahko ponosni. Po drugi strani pa žal ne vemo točno, kaj bi z njim počeli, zdi se, da ga ne znamo niti tržno izkoristiti. Pred desetimi leti je občina s pomočjo evropskih sredstev uredila parkirišče pred vstopom v sotesko ter postavila informacijsko tablo. Na nekaj let v Kadiceh organizira čistilno akcijo Turistično društvo Sodražica. Da Kadice še danes niso neprehodne po žledu in vetroloemu, pa gre zahvala prvemu sosеду Žigi Mustavarju, ki se je samoiniciativno lotil vsaj najnujnejših opravil. Ravno zaradi neurejenega statusa območja Kadice se je občina odločila, da pristopi k ureditvi statuta in s tem posledično tudi zagotovi upravljanje in vzdrževanje. Z letošnjim letom prevzema redno vzdrževanje JKP Komunala Ribnica. Poleg vzdrževanja se bo postavil tudi red, ki bo veljal na območju. Ker so Kadice zaščiten območje, smo zavezani pripraviti dolgoročnejši načrt upravljanja skupaj s pristojnimi službami s področja varstva narave. Na območju bo treba urediti tudi status zemljišč, ki so po večini še v zasebni lasti.

Čeprav je pred nami še veliko dela, smo želeli, da so Kadice že danes primerne za obiskovalce, zato je JKP Komunala ob pomoči članov Turističnega društva Sodražica in LD Sodražica ter posameznikov območje očistila in popravila poti. Do poletne sezone bodo obnovljene še brvi in razgledna točka ter postavljena usmerjevalna signalizacija. Kljub temu da želimo Kadice ohraniti čim bolj naravne in nedotaknjene, bo treba v naslednjih letih urediti še nekaj najnujnejše infrastrukture, predvsem zaradi zagotovitve varnosti obiskovalcev in zaradi preprečitve nenadzorovanega pohajanja po soteski.

V okviru vzpostavitve osnovnega reda v Kadiceh se določi, da so kot park odprte od prvega maja do konca oktobra. Obiski izven tega obdobja pa zaradi varnosti zaradi zimskih oziroma vremenskih razmer, urejanja in vzdrževalnih del ter zaradi zagotovitve miru niso zaželeni.

EU-VOLITVE – POTREBNO JE (TUDI POLITIČNO) SODELOVANJE

PIŠE: JOŽE TANKO, POSLANEC IN PODPREDSEDNIK DZ

Poleg rednih aktivnosti se stranke te dni intenzivno pripravljajo tudi na volitve v evropski parlament. Pričakanja strank so velika, ankete pa po mnenju mnogih zelo nezanesljive oziroma prirejene. Več kot očitno je, da se izrazito »forsira« vladne stranke, predvsem LMSŠ, ki naj bi po nekaterih napovedih dobila celo štiri evropsolance, kar je glede na realno stanje prav neverjetno.

Najbrž se je predsednik LMSŠ in vlade Marjan Šarec prav na osnovi teh prirejenih anket odločil, da gre njegova stranka na volitve samostojno in da ne oblikuje skupne liste s SMS in SAB, kot so taisti napovedovali kar nekaj tednov pred tem. Njihov razhod se je zgodil na zelo grob način, saj je Šarec predsednika obeh potencialnih partnerskih strank grobo odslovil, čeprav vsi sedijo v isti vladi in sodijo v isto politično skupino (ALDE) na EU-ravni. Ne Cerar ne Bratuškova nista mogla prikriti razočaranja. Poleg list teh treh strank se bodo na levi strani političnega prostora za glasove volivcev borile vsaj še liste DeSUS, Levice, SD in SNS.

Na desni strani političnega prostora se je precej časa govorilo o ponovni skupni listi NSi in SLS, a v NSi tokrat očitno ni bilo več interesa za sodelovanje in je sestavila svojo listo, na kateri izrazito prevladujejo njeni aktualni poslanci. Menim, da to, da je NSi »odpikala« SLS, ni bilo dobro sporočilo za slovensko politično sredino in desnico. Zlasti ker imata stranki skupno politično zgodovino in ker sta tako sodelovanje že uspešno vzpostavili na prejšnjih volitvah za evropski parlament. Obema strankama se je sodelovanje obrestovalo, saj sta vsaka dobili po enega poslanca.

Na koncu se je zasukalo tako, da je SDS na svojo listo, na kateri ponovno kandidirajo vsi trije dosednji SDS-ovi poslanci evropskega parlamenta – Zver, Tomčeva in Šulinova, uvrstila še dva kandidata SLS – dosedanjšega poslanca EP Bogoviča in Franca Kanglerja. Verjamem, da je lista SDS z obema kandidatom SLS veliko presenečenje za slovenski politični prostor, še posebej za NSi, a sodelovanje in povezovanje je potrebno. Prag za mandat evropsolance bo ponovno precej visok, okrog 8 %, kar pomeni, da je treba poskrbeti, da ne bo šlo spet preveč glasov v prazno.

Pomembno pa je politično sporočilo tega dejanja. Stranke, ki zastopajo podobne vrednote, morajo biti sposobne sodelovanja, da bi njihov blok dobil kar najboljši rezultat. Tega sta ta trenutek očitno sposobni samo SDS in SLS.

Zanimivo pa je, da se stranke vladne koalicije, ki krojijo usodo državljanov, niso sposobne povezati, čeprav vlado sestavlja pet politično šibkih strank, ki, zgodovinsko gledano, izhajajo iz istega političnega gnezda. Da je zadeva še bolj žalostna, imajo na vladi veliko kadrovskih težav, saj njihovi ministri in drugi visoki funkcionarji zaradi korupcijskih škandalov in raznih zlorab padajo kot muhe. Za take mojstre ni nikoli dovolj denarja in davki, prispevki ter druge dajatve niso nikoli dovolj visoki, da bi si potešili apetite. Še preden se namenijo dati državljanom en evro, jim že vzamejo dva.

26. maja bodo volitve v EU-parlament. Pomembno je, da izvolimo osebe, ki bodo dobro in modro zastopale interese državljanov Slovenije. Na listi SDS so kandidati, ki so se na EU-ravni in v slovenskem okolju že izkazali s svojim delom in od njih lahko upravičeno pričakujemo, da bodo še naprej kakovostno zastopali barve Slovenije.

Želje za razgovor v poslanski pisarni mi lahko sporočite na e-naslov: joze.tanko@dz-rs.si ali z SMS-sporočilom na tel. št.: 031 348 926.

ALJAŽ VESEL IN ANDREJ VESEL S FILHARMONIKI Z DUNAJA

NEPOZABNI PRAZNIK VRHUNSKE GLASBE IN SRČNE POVEZANOSTI

PRIPRAVILA: NINA PIRC VOVČKO, FOTO: ŽIGA LOVŠIN

Ste kdaj pomislili, da bo naša mala, preprosta Sodražica gostila vrhunski koncert, na kakršnega bi se sicer morali odpraviti vsaj v Ljubljano, če ne celo v tujino? Verjetno niste – vse dokler se ni zares zgodil ... in navdušil.

DRZNA ZAMISEL

Zgodba o zasnovi »koncerta dveh Veselov« je tako simpatična, da jo je vredno ponoviti. Drzna ideja se je utrnila Francu Veselu - Acotu, ko je junija 2017 na proslavi ob 200-letnici šole v Sodražici slišal peti Sodražana Aljaža Vesela, mladega tenorista, ki se pomembno uveljavlja na evropskih opernih deskah. Takoj je pomislil, da ga mora povezati s svojim nečakom, mladim dirigentom Andrejem Veselom, ki se izobražuje na Dunaju. Izkazalo se je, da imata izjemna in nadarjena glasbenika skupne sodraške korenine ter sta tudi v sorodu. Aljaž in Andrej sta se ujela tudi poklicno in tako so bila posajena prva semena, iz katerih je skoraj dve leti pozneje vzklil t. i. koncertni dogodek leta.

NEPOZABEN VEČER

Dvorana je bila zapolnjena do poslednjega koticčka in publika je že na samem začetku s toplim aplavzom pozdravila goste večera. Čeprav se marsikdo med poslušalci ne spozna na klasično glasbo, ji je s svojim obiskom dal priložnost, da mu spregovori. In mu je.

Ves večer smo čutili lepoto zgodbe, ki so nam jih ustvarjalci podajali skozi izbrane glasbene odlomke, občudovali mojstrsko znanje nastopajočih in dovolili, da nas tisti večer glasba poveže v harmonično celoto. Andrej in vrhunske melodije v izvedbi dunajskega orkestra Ton der Jugend, Aljažovo možato petje, ženstveni pristop gostje Gabrielle Colluto, sproščeno povezovanje voditelja Tadeja Košmrlja, sanjava Večerna serenada skladateljice Nine Šenk, vmes prisrčen smeh ob pravih »šedrskih« šalah. In ko smo že menili, da je prireditve konec, je sledilo presenečenje, zaradi katerega nam je zastal dih in so pritekale solze ganjenosti. Gostje, vsi po vrsti izredni mladi glasbeniki, šolani v najboljših glasbenih ustanovah, so samo za nas zaigrali in zapeli nič drugega kot pesem Moja Sodraž'ca ter nato še Slovenija, od kod lepote tvoje. »Naši« pesmi v izvedbi dunajskih filharmonikov skupaj z Andrejem, Aljažem in Gabriello sta bili osupljivo darilo in poklon, kakršnega najbrž še nismo dobili.

BREZ FINANČNE LUKNJE

Obiskovalci koncerta smo samo slutili, koliko dela je moralo biti vložena v vrhunsko prireditev, na kateri je vse brezhibno teklo. V ta namen so ustanovili Društvo veseli ljubitelji glasbe, pri soorganizaciji koncerta so združili moči Občina Sodražica, TD Sodražica, JSKD Ribnica, OOO Ribnica, Radio Univox, Zavod Sena plus in Društvo Oktet Gallus. Organizatorji so morali misliti na cel kup stvari in podrobnosti, predvsem pa so se morali organizacije lotiti pravočasno. Tu je bilo iskanje sponzorjev, skrb za obveščanje in oglaševanje, oblikovanje in tisk programskega in drugega gradiva, priprava prostorov, prevoz glasbenikov, skrb za hrano in pijačo, nočitev ... »Bilo nam je v izziv organizirati velik dogodek, ki pa za seboj ne bo pustil finančne luknje,« poudarja Franc Vesel. »S pomočjo sponzorjev in prodanih kart nam je to uspelo. Projekt

smo zaključili s pozitivno ničlo in na to smo zelo ponosni.« Dodaja, da so za koncert prejeli ogromno podpore v obliki hrane in pijače, reklame, oglaševalskega prostora, uslug, kot so zastoj tisk, posojena glasbila in pripomočki, za kar je vsem zelo hvaležen.

SKRIVNOST POLNE DVORANE

Kaj je bilo tisto, kar je poslušalce privabilo, da smo športno dvorano napolnili do zadnjega koticčka? Je bila to radovednost, naklonjenost, dostopna cena vstopnic? »Verjetno vsakega nekaj,« ra zmišlja Franc. »Ceno kart smo zastavili kot še sprejemljivo za nekaj tako neznanega, kot je koncert klasične glasbe, ki je v naših krajih ne poznamo dobro. Navsezadnje namen dogodka ni bil kovanje dobička, pač pa dati priložnost dvema mladima glasbenikoma, da se pokažeta, in hkrati domačinom pokazati, kako sposobne ljudi imamo med seboj.«

Izkazalo se je, da smo z obiskom koncerta podprli ne le dva, pač pa več kot 30 glasbenih talentov, saj je Andrej, ki naj bi po prvotni ideji dirigiral orkestru Glasbene šole Ribnica, pripeljal s seboj »svoj« mladi 30-članski orkester, prav tako pa je bil del denarja od prodaje vstopnic namenjen za ozaveščanje o pomembnosti varnega okolja za otroke.

SRČNOST, KI JE POVEZALA KRAJ

»S tem koncertom in temu podobnimi dogodki ustvarjamo prepoznavnost kraja, v nas domačinih pa zadovoljstvo, da živimo tukaj,« še doda Franc, ki ne skriva zadovoljstva nad tem, da se je pri organizaciji koncerta ponovno pokazala povezovalna energija našega malega kraja. Skromno pove, da je bila njegova zasluga le ideja o koncertu in uglasbitvi pesmi Moja Sodraž'ca, zahvala za celotno izvedbo prireditve pa gre timu soorganizatorjev, županu in Občini za neomajno podporo ter krajanom, prostovoljnimi društvi, znanecem in prijateljem, ki so bili za vsako stvar takoj pripravljeni priskočiti na pomoč. »Naj bo sporočilo tega dogodka, da edino skupaj lahko nekaj naredimo,« zaključuje Franc. »Samo na ta način se bo naš kraj lahko razvijal.«

Skupnost, srčnost, povezanost. Ko smo obiskovalci koncerta tisti večer odhajali domov, morda nismo znali ubesediti, smo pa slutili, da so to tiste magične sestavine, zaradi katerih bo prireditev še dolgo odmevala v srcih Sodražanov in obiskovalcev koncerta od blizu in daleč. Prisrčna hvala organizatorjem, sponzorjem in nastopajočim ter – na snidenje pri naslednjem projektu.

KAKO SO KONCERT DOŽIVELI NAŠI GOSTJE?

ANDREJ VESEL IN TON DER JUGEND

Kot prvo, takšno gostoljubje, kot smo ga bili deležni v Sodražici, pravzaprav v vsej Ribnici, se le redko doživi. Organizatorji so vložili ogromno truda ne samo v to, da bi se mi dobro počutili, pač pa da bi cel koncert in naše bivanje tukaj za vedno nosili v lepem in posebnem spominu. Uspelo jim je. Vsi smo prepolni vtisov in hvaležnosti.

Po drugi strani za nas glasbenike ni večjega komplimenta od tega, ki smo ga dobili. Takšen odziv publike. Nabito polna dvorana, stoječe ovacije, solze in močan čustveni naboj, ki vsem glasbenikom daje motivacijo in še močnejšo potrditev, da ima to, s čimer se ukvarjamo, močan vpliv tako na skupino kot na posameznika.

Delati z Aljažem je bilo vrhunsko. Po eni strani izredno profesionalno in obojestransko precizno, po drugi pa humorno, sproščeno in fleksibilno. To je bilo najino prvo, a gotovo ne zadnje sodelovanje. Ta projekt naju je povezal, spoprijateljil in odprl vrata sodelovanju v prihodnje. Enako lahko rečem za Gabriello. Veselim se novih skupnih projektov!

Moje delo s simfoničnim orkestrom Ton der Jugend, ki sem ga ustanovil skupaj z Dragosom Dimitriuem, za produkcijo in tajniška dela pa skrbi Helena Telen, je vedno znova polno izzivov. Od svojega orkestra zahtevam maksimum v vseh pogledih. Naš cilj je izključno vrhunska kakovost, ne glede na repertoar ali koncertno dvorano. To so izredni mladi glasbeniki, šolani na Dunaju, v najboljših glasbenih ustanovah. Naš cilj je ostati na glasbenem tržišču kot vrhunski mladi profesionalni orkester. To misel upravičujemo z vsakim našim nastopom in ljubo mi je, da je publika v Sodražici slišala, začutila in sprejela delček predanega dela, ki smo ji ga uspeli predstaviti. Za ta posebni dogodek smo naročili aranžma za pesem Moja Sodražica. Aranžma in orkestracijo je naredil Timotej Kosovinc, kitarist in skladatelj, moj prijatelj in kolega z Dunaja. Ta pesem je bila absoluten hit večera in hkrati najprimernejši poklon čudoviti publiki.

Vsekakor bi z veseljem ponovno nastopili v Sodražici ali kje drugje v Sloveniji. Za to je, seveda, potrebno veliko sredstev, kakor je bilo tudi v tem primeru. A kot smo lahko videli, je z močno željo in predanim delom vse mogoče. Zato še enkrat velika hvala organizatorjem – Društvu veseli ljubitelji glasbe, Francu Veselu in Ani Kominka, OŠ dr. Ivana Prijatelja, županu Blažu Milavcu in sponzorjem, ki so nam vsem omogočili to edinstveno doživetje. Ne smemo pa pozabiti niti na humanitarni del tega projekta, od katerega je del sredstev namenjenih za ozaveščanje o pomembnosti varnega okolja za otroke.

Veselim se ponovnega srečanja!

ALJAŽ VESEL

Nastopati doma pred polno dvorano je bilo nepozabno. Zdi se mi, da je nastopati pred domačim občinstvom vedno lažje in hkrati vedno težje. Prepričan sem, da imam veliko zaupanja pri publiku, a se hkrati zelo zavedam odgovornosti in iskrenega odnosa do nje. Zame šteje samo eno: dati vse od sebe in vsak nastop biti boljši in vedno več ponuditi.

Velik pritisk je visel nad mano in mojimi kolegi. Ni enostavno, ko vidiš, da dogodek leta, za katerega na začetku nismo verjeli, da se lahko zgodi, res postane nekaj velikega, posebnega. Zanimanje je bilo od začetka zelo veliko. Socialna omrežja so ponorela. Da se tak dogodek lahko zgodi, ne sme nič biti prepuščeno naključju. Naj se na tem mestu zahvalim organizatorjem in celemu kraju, ki je dihal za ta projekt.

Z Gabriello sva že večkrat skupaj stala na odru, z Andrejem in njegovim orkestrom pa je bilo prvič. Vedeli smo, da hodimo po tankem ledu s samo eno vajo en dan pred koncertom in generalko na dan koncerta. Potrebno je bilo veliko koncentracije. Po tankem ledu lahko hodiš samo z nekom, ki mu zaupaš. Zaupali smo eden v drugega in zdržali.

Mislím, da se še ne zavedamo, kako veliko zgodbo smo spisali, in ponosen sem, da sem smel biti del nje in da se je zgodila v mojem rodnem kraju.

GABRIELLA COLLUTO

Po zaslugi Aljaževih staršev in družine se v Sodražici počutim doma. Zato sem bila pred nastopom nekoliko živčna. Želela sem pokazati, da znam s svojo umetnostjo petja vrniti prisrčnost, ki mi jo tukaj vsi izkazujejo. To je bila zame nekakšna igra doma. Ponosna sem na Aljaža in njegov nastop na tem koncertu ter tudi nase, da po prvem aplavzu, ko sem stopila na oder, nisem zajokala, ker me je publika tako toplo pozdravila.

Vedno rada pojem z Aljažem. Tako zelo nadarjen je in hkrati izvrsten kolega. Andrej je odličen dirigent. Pri njem in njegovem orkestru sem našla odlično podporo. Glasba, ki sta jo ustvarila Ton der Jugend in Andrej, je bila kot glasbena postelja, v kateri lahko ustvarjaš in poješ, saj je vse tako, kot mora biti.

Moram reči, da me je publika zares prevzela. Organizacija je bila neverjetna. Ana Kominka in Franc Vesel sta vse to začela in odlično speljala. Lahko rečem samo iskrena hvala. Ta koncert je bil zame neverjetna in edinstvena izkušnja.

Nepozabni koncert so omogočili naslednji pokrovitelji:

Generalni: Riko, d. o. o.

Zlati: Petek transport, d. o. o.

Srebrni: Fibran, d. o. o., Imaves, d. o. o., Gostilna Urška, Gostilna in picerija Ribnčan, Zavarovalnica Triglav, d. d.

Bronasti: Anis trend, d. o. o., Leokom, d. o. o., Fragmat, d. o. o., Gidles, d. o. o., Posestvo Ugar, d. o. o., Gemax, d. o. o., Griffing, d. o. o., Pekarna Ajdič Ivan Francelj, s. p., KGL, d. o. o., Pekarna in slaščičarna Žulj Boris Žulj, s. p., Cvetličarna Požar Požar Nevenka, s. p., Tiskarna Bucik, d. o. o., Mesarija Arko, d. o. o., Gostilna pri Pildarju Pelc Urban, s. p., Klementina - sadje in zelenjava Idajet Sulejmani, s. p., Vesel design, d. o. o., Osnovna šola dr. Ivana Prijatelja Sodražica, Glasbena šola Ribnica

ZAHVALA

Društvo veseli ljubitelji glasbe kot organizator koncerta se zahvaljuje soorganizatorjem: Občini Sodražica, Turističnemu društvu Sodražica, JSKD Ribnica, OOO Ribnica, Radiu Univox, Zavodu Sena plus in Društvu Oktet Gallus.

Najlepša hvala tudi članom PGD Sodražica in članom Mladinskega kluba Sodražica, ki so nam priskočili na pomoč.

NAZAJ K SEBI

PIŠE: NINA PIRC VOVČKO, FOTO: FREEPIK

V prejšnji številki Suhorobarja sem napovedala, da bomo tokrat govorili o čustvih, a ne držim besede. Za tokratno temo sem namreč izbrala področje, ki naša čustva sproža in vodi – to so naše potrebe.

Vzemite si trenutek ali dva in skušajte odgovoriti na naslednja vprašanja: **Kako sem? Kaj zdajle potrebujem? Kaj bi si želel/-a?** ... Če se vam je pri iskanju odgovorov zataknilo, ne skrbite, saj še zdaleč niste edini. Naše potrebe, občutja, hrepenjenja in sanje – vse to za življenje, kakršno je bilo nekdanj, preprosto ni bilo potrebno. Namesto poslušanja sebe smo bili naučeni nekaterih vzorcev, ki danes ne veljajo več in se upravičeno znajdejo na odpadu zgodovine. Katere so torej te zmotne?

Opaziti zmotne vzorce

Ena od zmot je denimo ta, da se je namesto nase treba osredotočiti na druge: in tako pogosto analiziramo, kakšni so, kaj počnejo, kaj imajo in kaj mislijo, presojujamo, ali je njihovo ravnanje pravilno ali napačno, ter v njih tudi iščemo razloge za svoje dobro ali slabo počutje. Osredotočanje na druge danes izdatno podpirajo tudi mediji, s tem ko nam brez prestanka prodajajo zgodbe o uspehih, dosežkih, napakah ali polomijah – drugih.

Naslednja zmotna je, da osredotočanje nase ni pomembno, da je celo sebično. A danes postaja vedno bolj jasno, da vedeti, kaj čutimo, kaj potrebujemo in si želimo, ni egoizem, pač pa nujno potrebna odgovornost – do sebe in drugih, da lahko ustvarjamo odnose, v katerih se čutimo spoštovane in zadovoljne.

Zmoten je tudi vzorec, da so potrebe, ki jih imamo, neustrezne, napačne in moteče za družbo, v kateri smo, in da je zato boljše, da smo o njih lepo tiho – tako zelo tiho, da jih ne priznamo niti sebi, kaj šele komu drugemu. Tako se dogaja, da si kdo ne dovoli počitka, zabave, sanj in želja, ker si bo kdo o njem morda mislil, da je lenuh, postopač in sanjač.

Zavedati se svojih potreb

Kot ljudje pa imamo vendarle osnovne človeške potrebe, ki so skupne vsem. Niso niti pravilne niti napačne, preprosto so. O njih se najverjetneje nismo nikjer učili – do danes, ko imamo novo priložnost za to. Zakaj bi jo izkoristili? Ker nam poznavanje naših potreb lahko pomaga pri spoznavanju in upoštevanju sebe, resnica o njih pa nas bo z drugimi ljudmi povezala v iskreni in pristni globini. Katere so torej potrebe vsakega človeškega bitja? Kot prve omenimo **POTREBE TELESA**. To so zrak, hrana, voda, zatočišče, varnost, gibanje, dotik, počitek in spolna izraženost. Naslednja potreba je **POTREBA PO AVTONOMNOSTI (SAMOSTOJNOSTI, SUVERENOSTI)**. Samostojno želimo izbirati svoje sanje, cilje, vrednote ter samostojno izdelati načrt, kako jih bomo dosegli. **POTREBA PO INTEGRITETI (SKLADNOSTI, CÉLOSTI)** vključuje željo po pristnosti, ustvarjalnosti, smislu, občutku vrednosti in dostojanstva. Vsi ljudje imamo skupno tudi **POTREBO PO PRAZNOVANJU**. Praznovati želimo izpolnjeno življenje in dosežene sanje, na drugi strani pa moramo tudi žalovati – bodisi za izgubljenimi sanjami bodisi za dragimi osebami.

Ker smo ljudje socialna bitja, so **POTREBE MEDSEBOJNE ODVISNOSTI** vezane na odnose z drugimi ljudmi. V teh odnosih si želimo biti sprejeti, cenjeni, upoštevani, pomirjeni. Želimo se čutiti komu blizu, biti del skupnosti, prispevati k čemu, kar bogati življenje. Potrebujemo tudi čustveno varnost in empatijo – občutek,

da nas razumejo in da mi razumemo druge – ter odkritost, ljubezen, spoštovanje, podporo, zaupanje, razumevanje in toplino.

Zanimivo je, da si vsi ljudje delimo **POTREBO PO IGRI**, s tem ko se želimo zabavati in smejeti, prav tako pa nam je skupna **POTREBA PO DUHOVNOSTI**. V povezavi z njo hrepenimo po lepoti, harmoniji, navdihu, redu in miru.

Odgovori na vprašanja iz uvoda so tako ključnega pomena za nas. Kolikor bolj jasno znamo odgovoriti nanje v vsakem trenutku dneva, toliko bolj lahko poskrbimo za lastno zadovoljstvo, posledično pa tudi za odnose z drugimi, ki bodo zaradi naše jasnosti vodili v harmonijo in povezanost. Ker pa je za spreminjanje starih vzorcev in navad potrebnega veliko poguma, potrpežljivosti in ljubeče naklonjenosti, vam za konec želim, da bi vseh treh imeli zvrhano mero. Srečno!

Vir: M. B. Rosenberg, Nonviolent communication, Encinitas, CA, 2003.

POHOD

KRPANNOVI POTI

28.4.2019

BLOŠKO JEZERO

HUJA

JUB

Zelenikras

I FEEL LOVE LIA

WWW.BLOKE.SI

NOVOSTI NA PODROČJU VARSTVA INVALIDOV

ZAKON O OSEBNI ASISTENCI IN

ZAKON O SOCIALNEM VKLJUČEVANJU INVALIDOV

PIŠE: NINA LEVSTEK, CENTER ZA SOCIALNO DELO OSREDNJA SLOVENIJA ZAHOD, ENOTA RIBNICA, FOTO: MDDSZ

Na področju invalidov in invalidskega varstva je v zadnjem času prišlo do korenitih sprememb. Sprejeta sta bila namreč dva nova zakona, in sicer Zakon o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 10/17, 31/18) in Zakon o socialnem vključevanju invalidov, ki bosta v uporabo stopila leta 2019. Konkretno Zakon o osebni asistenci (v nadaljevanju: ZOA) se je začel izvajati 1. 1. 2019.

Kaj sploh je osebna asistenca

Osnovna definicija osebne asistencije po zakonu je pomoč uporabniku pri vseh tistih opravilih in dejavnostih, ki jih ne more izvajati sam zaradi vrste in stopnje invalidnosti, a jih vsakodnevno potrebuje doma in izven doma, da lahko živi neodvisno, aktivno in je enakopravno vključen v družbo. Oseba v tem primeru ne potrebuje vključitve v zavod, temveč ji OA omogoča ostati v domačem okolju.

Osebna asistenca vključuje fizično pomoč pri negi, spremstvu, gibanju v domačem prostoru ali zunaj njega, pomoč v gospodinjstvu, pomoč pri komunikaciji na delovnem mestu ali izobraževanju in pri drugih osebnih potrebah, pomoč pri izvajanju terapevtskih ukrepov in osnovnih ravnanj v primeru bolezni, spremstvo pri prostočasnih aktivnostih. Storitve osebne asistencije so natančneje opredeljene v 7. členu ZOA.

Ključna razlika med osebno asistenco in drugimi podobnimi oblikami storitev je v tem, da ima uporabnik nadzor nad organizacijo, ki izvaja osebno asistenco, ter da sam odloča, katero storitev bo izbral in kako. Prav tako invalidna oseba sama izbira izvajalca OA in osebnega asistenta. Ključno je, da je zmožna voditi osebnega asistenta.

Do OA je upravičen, kdor:

- je invalidna oseba, ki ima dolgotrajne telesne in gibalne okvare, osebe z duševnimi, intelektualnimi in senzoričnimi okvarami, slepi, slabovidni, gluhi, naglušni, gluhoslepi;
- je državljan Republike Slovenije ali tujec s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji;
- je star od 18 do 65 let;
- živi ali bi želel živeti v samostojnem ali skupnem gospodinjstvu zunaj celodnevnega institucionalnega varstva;
- potrebuje pomoč najmanj 30 ur tedensko;
- pravica do osebne asistencije ni vezana na dohodek ali premoženjski cenzus.

Kako uveljavljati pravico do OA in kje

Potencialni uporabnik osebne asistencije lahko na krajevno pristojnem centru za socialno delo odda vlogo za osebno asistenco na predpisanem obrazcu, ki je objavljen na spletni strani MDDSZEM ali ga dobi na centru. K vlogi ni treba prilagati nobene zdravstvene dokumentacije, uporabnik mora le navesti, zakaj potrebuje osebno asistenco. Po oddaji vloge ga bo na domu obiskala strokovna komisija ter z njim opravila razgovor.

Ta bo služil za pripravo mnenja o številu ur in vsebini osebne asistencije, ki jo invalidna oseba potrebuje. Nato bo na CSD izdana odločba in vrednotnica o OA. Uporabnik si bo sam izbral izvajalca osebne asistencije. Seznam izvajalskih organizacij bo objavljen na spletni strani MDDSZEM.

Z izvajalcem bosta naredila izvedbeni načrt, saj asistenca poteka po navodilih invalida. Invalidna oseba aktivno sodeluje pri organiziranju osebne asistencije (koliko ur bo dejansko izrabila, kdaj, na kakšen način). Prav tako bo tudi invalidna oseba morala pred začetkom izvajanja osebne asistencije pri izvajalcu opraviti krajše usposabljanje.

Po oceni strokovne komisije je invalidna oseba upravičena do osebne asistencije (ali več asistentov), če potrebuje pomoč pri vsakodnevni aktivnosti najmanj 30 ur tedensko do največ 168 ur tedensko (24 ur dnevno).

Osebna asistenca se izključuje s celodnevno institucionalnim varstvom in družinskim pomočnikom. Se pa lahko kombinira s storitvijo pomoči na domu ali z dnevnim varstvom v VDC. Število odobrenih ur OA se zmanjša za število ur vključenosti v te storitve.

Storitev osebne asistencije je skoraj v celoti financirana iz državnega proračuna. Prispevek invalidne osebe je le polovica pripadajočega dodatka za pomoč in postrežbo ali dodatka za tujo nego in pomoč.

ZOA pa ne dodeljuje le pravice do asistentov, temveč tudi pravico do komunikacijskega dodatka. Komunikacijski dodatek je pravica gluhih, slepih ali gluhoslepih oseb. Te imajo možnost izbirati ali asistenta 30 ur tedensko ali denarno nadomestilo v višini dodatka za pomoč in postrežbo za opravljanje večine življenjskih potreb. Pravico prav tako lahko uveljavljajo na pristojnem centru na predpisanem obrazcu. Omenjeno pravico lahko pridobi oseba po 18. letu starosti, zgornje starostne omejitve ni. Vlogi je treba priložiti potrdilo o gluhoti po Fowlerju (najmanj 95-odstotna prizadetost) ali odločbo ZPIZ o 70-odstotni telesni okvari zaradi invalidnosti.

NA OŠ SODRAŽICA SMO PODELILI ŠOLSKE PREŠERNOVE NAGRADE

PIŠE: MAJDA KOVAČIČ CIMPERMAN, RAVNATELJICA, FOTO: ARHIV OŠ

Na osnovni šoli dr. Ivana Prijatelja Sodražica smo se v četrtek, 7. februarja, poklonili Prešernu in drugim kulturnim ustvarjalcem. Ob sodelovanju učencev šole, ki so pokazali svojo ustvarjalnost na glasbenem, besednem in dramskem področju, smo pripravili kulturno prireditev. Večer je bil posvečen slovenskemu filmu in domačim ustvarjalcem, ki so z znanjem in talenti prispevali svoj kamenček v mozaik filmske umetnosti. Med njimi je tudi domačin, pokojni igralec Brane Ivanc.

Film je umetnost gibanja. Tako predstavlja področje sedme umetnosti, ki je ena najmlajših. Združuje besedno, likovno, glasbeno, plesno in gledališko umetnost. Film je ena najbolj prepričljivih in kreativnih umetnosti, saj lahko prikazuje realnost ali domišljijo. Gledalci lahko izbiramo med različnimi filmskimi zvrstmi, od risanih filmov, igranih filmov, znanstvene fantastike do dokumentarnih filmov.

Kulturni program prireditve so pripravili učenci šole pod mentorstvom Lucije Petelinšek in Mojce Šilc, učenci prepevalnice pod vodstvom Veronike Kos, člani otroškega in mladinskega pevskega zbora pod vodstvom Mojce Kramar Gorinšek in učenci naše šole, ki obiskujejo pouk v Glasbeni šoli Ribnica. Predstavili so se z več instrumenti – na klavirju Lovro Kljun, na harmoniki Mark in David Adamič, na flavti Janja Glavonjič, na kitari Ajda Arko, na violini Maja Levstek, Lana Oblak, Iza Levstek in Lovro Kljun. Njihove mentorice so bile učiteljice GŠ Ribnica Slavica Marinković, Barbara Gorše, Pavla Lušin in Ksenija Abramović Grom. Koordinatorici tokratne kulturne prireditve, Lucija Petelinšek in Neža Tanko, sta poskrbeli za celotno podobo dogodka, na katerem so si domiselno sledile točke kulturnega programa z odlomki posnetkov slovenskih filmov.

Na prireditvi smo trinajstič podelili šolske Prešernove nagrade. S priznanjem in knjižno nagrado se želimo zahvaliti devetošolcem za njihov prispevek in za sodelovanje na šolskih in občinskih kulturnih prireditvah v času osnovnošolskega izobraževanja. S svojo ustvarjalnostjo so pustili poseben kulturni pečat šoli in kraju. Letošnja generacija devetošolcev je bila zelo vpeta v kulturno dogajanje, zelo aktivna pri soustvarjanju kulturnega utripa, in zato smo kar devetnajstim devetošolcem izrekli iskreno zahvalo za njihov predani trud in sodelovanje.

Šolsko Prešernovo nagrado 2019 so prejeli: **Ajda Arko, Zala Grebenc, Andraž Gregorič, Laura Hočever, Zala Indihar, Ema Jakopin, Tanja Ogrinec, Nejc Petrič, Polona Virant, Anže Žlindra, Nik Ambrožič, Črt Arko, Kristjan Gornik, Iza Klun, Ana Perušek, Ines Šega, Lara Šepetavc, Jan Gašper Vidrih in Sebastian Zajc.**

Tudi v letošnjem šolskem letu je na šoli od septembra do februarja potekal tradicionalni likovni projekt. Letošnja tema šolskega projekta so bile slovenske likovne umetnice. V okviru projekta so učenci likovno ustvarjali po predhodnem spoznavanju slovenskih likovnih umetnic. Sodelovali so učenci od 6. do 9. razreda.

Podrobno so se seznanili z deli Hane Stupica, Helene Vurnik, Ejti Štih in Zore Stančič. Rdeča nit, ki teče skozi likovno poetiko naših umetnic, je iskanje lepote kot tistega ideala, ki se mu človek lahko približa. Tudi naši učenci so iskali lepoto v umetnosti skozi različne likovne tehnike.

Učenci 6. razreda so poustvarjali ob ilustracijah sodobne ilustratorke Hane Stupica. Ob njenih ilustracijah so naslikali živali s človeškimi lastnostmi ob uporabi primarnih in sekundarnih barv. Učenci 7. razreda so poustvarjali ob slikarskih poslikavah in mozaikih Helene Vurnik. Njihova likovna naloga je bila narisati rea-

listični portret sošolca oziroma sošolke s plaščem, okrašenim z ornamentom. Osmošolci so poustvarjali ob likovnih delih slovenske akademske slikarke Ejti Štih, ki živi in pretežno ustvarja v Boliviji. Lotili so se likovnega problema s količinskimi barvnimi nasprotji in preko svojih likovnih del sporočajo vrstnikom in drugim gledalcem, da si moramo ljudje med seboj pomagati in biti strpni do vseh okoli sebe. Učenke in učenci 9. razreda pa so spoznali sodobno vizualno umetnico Zoro Stančič, ki ustvarja različne kolaže, fotomontaže, grafike in slike. Likovna dela devetošolcev so nastala kot fotomontaža iz različnih medijev in različnih likovnih tehnik. Najprej so naredili avtoportret z uporabo kolorističnega slikanja, nato pa so likovno delo združili s fotografijo in računalniškim programom.

Nastali so enkratni likovni izdelki. Komisija je vse natančno pregledala in ocenila. Kriteriji za izbiro so bili izvirnost motiva, izvedba likovne tehnike ter uspešnost reševanja likovnega problema. Projekt se je zaključil s skupinsko razstavo izdelkov vseh učencev v avli šole.

Projekt sta vodili mentorici, profesorica za likovno umetnost Damjana Urbar in knjižničarka Jelka Dežman.

Nagrajenci letošnjega projekta, ki prejmejo priznanja in posebno nagrado – obisk kulturne prireditve – so:

6. a razred: **Maja Debeljak, Zina Lovšin, Izak Oražem, Jerca Piršič, Tjaša Šijanec**

7. a razred: **Rebeka Dolšina, Janja Glavonjič, Maja Klun, Iza Levstek, Vid Merhar**

8. a in b razred: **Milica Đorđević, Petra Govže, Lovro Kljun, Lara Mihelič, Julija Adamič, Lana Matelič, Nika Mihelič, Manca Piršič**

9. a razred: **Tanja Ogrinec, Ana Perušek, Ines Šega, Laura Hočever, Kristjan Gornik**

Z aktivnim sodelovanjem učencev v šolskem projektu smo odprli še eno okno v svet spoznavanja slovenske likovne umetnosti in bogatih umetniških poti ustvarjalk ter doživljanja umetnosti skozi sliko. Tudi v bodoče se bomo trudili, da bomo likovno ustvarjalnost in kulturo živeli in prenašali naprej.

KULTURNA DEDIŠČINA DOMAČE POKRAJINE

PIŠE: ANGELCA PUCELJ, VODJA DEJAVNOSTI; FOTO: ARHIV OŠ

Učenci razredne stopnje, od 1. do 5. razreda, so imeli februarja tehniški dan. Posvetili smo ga svoji dediščini. Pred tem dnevom so svoje starše, stare starše ali starejše sosede anketirali o življenju v času njihovega otroštva. Izvedeli so, da je bilo življenje otrok takrat povsem drugačno. Starejše babice in dedki niso imeli časa za učenje, prav tako niso imeli prostega časa, saj so morali pomagati pri kmečkih opravilih in pri izdelovanju suhe robe. Ob druženju pri delu so jim pogosto pripovedovali pravljice, skupaj so prepevali. Igrali so se preproste igre, kupljenih igrač niso poznali. Veliko časa so preživeli v naravi in se ob delu tudi igrali. Pripomočke za igro so si izdelali kar sami.

V sklopu tehniškega dne so se učenci preizkusili v različnih dejavnostih, ki so bile v preteklosti del otroškega vsakdana. Prvošolci so se preizkusili v kuharskih veščinah. V šolski kuhinji so pripravili domač »štrudeln«. Navdušeno so lupili in ribali jabolka, vtepali smetano ter pripravljali nadeve, ki so jih spretno mazali po testu in ga zvijali. Pečena sladica je vsem teknila. Svoje spretnosti so prvo-

šolčki urili tudi pri izdelovanju punčke iz blaga na kuhalnici. Dru-gošolci so spoznavali stare igre, pesmi in ples. Izdelali so igralno ploščo za fižolčkanje in potapljanje ladjic ter ju preizkusili. Najbolj so bili navdušeni nad fižolčkanjem. Tretješolci so izdelovali barvite pajace iz naravnih materialov in tekstila. Učenci 4. a so se naučili osnov pletarstva. S prepletanjem volnene niti na osnovo so nastali lični koški. Preizkusili so se tudi v vezenju prtičkov. Učenci iz 4. b so izdelovali domiselne figurice (pastirje, pastirice, kozličke in druge živali ...) iz ličkanja in drugih naravnih materialov. Pravi mojstri v gradbeništvu so bili učenci 5. a, ki so izdelovali makete starih hiš iz naravnih materialov, učenci 5. b razreda pa so se urili v šivanju. Vsak je izdelal svojo punčko iz cunj.

Dan je potekal v ustvarjalnem duhu. Vsak učenec se je potrudil po svojih najboljših močeh, da je uspešno naredil svoj izdelek. Tako smo se na dejaven način povezali s preteklostjo, kamor se bomo še vračali, saj se bliža 800-letnica omembe naše Sodražice.

ZIMSKI ŠPORTNI DAN

PIŠE IN FOTOGRAFIRA: SLAVKA TANKO

V petek, 22. 2. 2019, so se učenci 4. in 5. razreda OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica udeležili zimskega športnega dne. Smučarji so ostali v Izverju, pohodniki pa so jo ubrali proti Novi Štifti ter na polovici poti proti Travnji gori zakrožili nazaj proti šoli.

Vreme je bilo glede na letni čas bolj pomladansko kot zimsko, vendar so nam požrtvovalni ljudje (g. Grajš, g. Gornik, g. Vesel, g. Kordiš) omogočili, da so učenci kljub umetnem snegu lahko varno smučali in se naužili svežega zraka.

Da je bil dan pestrejši, smo organizirali tekmovanje v slalomu, ki je učence še bolj spodbudilo k tekmovalnosti, saj so napeli vse moči, da bi čim prej prispeli na cilj in dosegli čim boljši čas. Tekmovali so med seboj, ločeno po razredih in po spolu. Maksimalno so se potrudili, kar so dokazali s kolajnami, ki so jih dosegli kar sedem.

Na dosežke smo zelo ponosni tako učitelji kot starši. Učence sva spremljali Slavka Tanko in Nastja Vučkovič.

SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA MED OSNOVNOŠOLCI

PIŠE: ERNEST PIRNAT, MENTOR PODJETNIŠKEGA KROŽKA

Skupina učencev zadnje triade OŠ Sodražica se je vključila v podjetniški krožek, ki je letošnja novost med šolskimi interesnimi dejavnostmi. Gre za skupino učenk in učencev, ki se zanimajo za podjetništvo in spoznavajo gospodarske panoge v širšem pomenu.

Skupina šestih učenk in dveh učencev devetega razreda se je odzvala pozivu mentorja k oblikovanju vsebinske projektne naloge po navodilih državnega podjetniškega tekmovanja za mlade POPRI. Vsak učenec si je zamislil določen podjetniški produkt (izdelek) in ga po natančnih vsebinskih kriterijih devetih sklopov razvil kot samostojno podjetniško idejo. Sklopi so obsegali teme, kot so kupci, problemi, rešitve, toki prihodkov, struktura stroškov ... Ovrednotenje finančnih okvirjev so opravili skupaj z mentorjem, ostalo pa samostojno. Na zaključnem srečanju so za najboljši produkt skupaj izbrali priročen lesen etui z zapiralom za steklenice za vodo.

Letošnja generacija pa se ni odločila za prijavo naloge in izdelka na državno tekmovanje v Novi Gorici zaradi časovne stiske, neizkušenosti in prepozno načrtovanega prototipa. Verjamemo, da bodo prihodnje generacije svoje podjetniške žilice lahko izkazale tudi na državnem tekmovanju.

IZKUŠNJA S KARTO OBČINE SODRAŽICA

PIŠE: ERNEST PIRNAT, FOTO: DARJA VETRIH

Kartografija pozna različne vrste kart (zemljevidov). V osnovi jih delimo na splošne in tematske. Poznamo še ostale (vsebinske) delitve, npr. turistične, gozdarske, kolesarske, avtokarte in druge karte, ki jih starejši bolj poznajo v klasični (ročni), mlajši pa vse bolj v digitalni obliki.

Generacije sedanjih osnovnošolcev so vse bolj seznanjene z digitalnimi zemljevidi oziroma aplikacijami. Ročna karta je zanje pogosto učni pripomoček, s katerim se prvič srečajo pri pouku družbe ali geografije. Moram priznati, da sem bil kot učitelj geografije v 6. razredu izredno presenečen, ko sem pri učni temi spoznavanja

različnih kart izročil vsakemu učencu ročno karto Občine Sodražica. Učenci so izkazali veliko zadovoljstvo ob prejemu teh kart. Njihovi odzivi (»Ali to resnično dobimo za domov?«, »Uaaaa, kako dobro – tega pa nimamo!«) so izkaz pozitivnega presenečenja.

Kako malo je potrebno, da smo zadovoljni. Učenci so ob pregledu kart ugotovili, da so uporabne in pregledne. Poiskali so tudi kakšno novost, kot je na primer znak za bencinski servis na območju Sodražice. Prenovljeno izdajo kart iz leta 2018 je donirala Občina Sodražica.

PUSTNI DIRENDAJ V VRTCUCU SODRAŽICA

PIŠE: TADEJA TOPOLNIK, POMOČNICA RAVNATELJICE, FOTO: ARHIV VRTCA

Letos so se vse skupine našega vrtca pripravljale na pustne dogodke že ves teden zimskih počitnic. Vzgojiteljice so otrokom predstavile običaje v pustnem času in pripravile ustvarjalne delavnice, na katerih so otroci na različne načine ustvarjali na temo pusta (npr. pustne maske).

Plesali pa smo že v drugi polovici februarja, ko so nas v ponedeljek, 18. 2., obiskali otroci, ki se pod mentorstvom Vanese Gostiša učijo prvih plesnih korakov v plesni šoli Bolero, in nam pripravili kratek nastop, v katerem so pokazali, kaj vse že znajo.

S folklornim nastopom so vrtčevski vsakdan popestrili otroci iz skupine Levčki, ki so že več kot pol leta vadili petje, ples in igro pod mentorstvom vzgojiteljice Nike Marenče in pomočnice vzgojiteljice

Urške Rober Milavec ter ob pomoči vzgojiteljice Nine Ajdič. Pripravili so dva nastopa za vrtec: enega za 1. starostno skupino (otroke v starosti 1–3 leta) in enega za 2. starostno skupino (otroke v starosti 3–6 let). S svojo točko pa so v četrtek, 7. 3. 2019, nastopili tudi na prireditvi ob dnevu žena v športni dvorani ob osnovni šoli.

Veliko doživetje in presenečenje za naše otroke je bil letošnji obisk kurentov (1. 3.), čeprav so imeli bolj malo dela, saj so bile temperature v tem tednu in tednu prej prav pomladanske. Tudi najmlajši otroci so pomagali začetni strah in zadrego ter se jim približali, najpogumnejši pa so jim v skladu z običajem prinesli in podarili robčke.

Na pust, ki je bil letos 5. 3., so otroci skupaj z vzgojiteljicami okrasili igralnico, se našemili in nato nestrpno priča-

kovali, da krenejo po Sodražici. Ker nam je bilo vreme naklonjeno, so vzgojiteljice držale obljubo in otroke popeljale v sprevod po Sodražici. Krajanji so naše pustne šeme sprejeli odprtih rok, saj so se otroci vrnili z zvrhano košaro dobrot. Pustno rajanje se je nato nadaljevalo in zaključilo v športni dvorani ob šoli. Tam so naše pustne šeme zaplesale, kot je navada v pustnem času, tako da je bil v športni dvorani pravi otroški pustni direndaj.

Ob zaključku pustnega časa se iskreno zahvaljujem: vsem vzgojiteljicam in pomočnicam vzgojiteljic, ki so se trudile otrokom čim bolj približati pustni običaj; plesni šoli Bolero in mentorici Vanesi Gostiša za vse plesne točke, ki smo si jih lahko ogledali z vrtcem; članom Društva generacije s Ptujja, da so si vzeli čas in obiskali tudi najmlajše Sodražane, in tudi vsem krajanom, ki ste tako lepo sprejeli maskare iz našega vrtca. Hvala za vašo prijaznost in vse sladke dobrote, s katerimi ste obdarili otroke.

NOVICE IZ DRUŠTVA UPOKOJENCEV

PIŠE: CVETKA VESEL, FOTO: DARKO VESEL IN ZMAGA MOHORIC

PRIREDITEV ZA DAN ŽENA

»Mislim, da je neumno, da se ženske pretvarjajo, da so enakovredne moškim. One so daleč boljše in vedno so bile. Kar koli daš ženski, bo naredila nekaj več. Če ji daš hišo, bo naredila dom. Če ji daš nasmeh, ti bo dala svoje srce. Ona poveča vse, kar ji je dano ...«

William Golding, dramatik in pesnik

Marca sta kar dva praznika namenjena ženskam, 8. marec – dan žena in 25. marec – materinski dan. Čeprav bi bilo prav, da smo za vse, kar ženske naredijo za družino in tudi družbo, hvaležni vsak dan. S prireditvijo v dvorani šole smo na večer 8. marca počastili dan žena. Že sedmič zapovrstjo smo jo pripravili učiteljice, vzgojiteljice in učenci šole skupaj z upokojenci. Letos so se nam priključili še mladi gasilci iz Zamostca.

Za uvod v praznično razpoloženje so zapeli učenci, ki prepevajo v prepevalnici. Sledila je čestitka Ivana Šege vsem ženskam in kratek nagovor, v katerem je poudaril, da nobena pravica ni samoumevna, tudi pravica enakopravnosti žensk in moških ne. Mednarodni dan žensk – 8. marec praznujemo kot spomin na čase, ko so se morale ženske boriti za svoje pravice. Gre za dan enakopravnosti žensk ter za praznovanje vseh njihovih dosežkov skozi zgodovino. Čestitki se je s petjem pridružil kvartet Zvon.

Otroci iz vrtca, iz skupine Levi, so skupaj s svojima vzgojiteljicama zapeli, zaplesali in zaigrali. Sledili so nastopi učencev iz vseh petih oddelkov podaljšanega bivanja. Njihov program je bil prav tako pester: recitacije, pesmi o mamah in tetah, petje, igranje na kitaro in skeč o dnevu žena. Otroški pevski zbor je občinstvo razveselil z ubranimi glasovi in s posebej izbranimi pesmicami. Vsi učenci in njihove učiteljice so se za ta nastop pridno in vestno pripravljali in zaslužijo veliko priznanje.

Upokojenci smo se letos za to priložnost naučili krajšo igro po zamisli našega člana Ivana. Izhaja iz predpostavke, da smo vsi ljudje zdravi. Zdravniki, medicinske sestre, grobarji pa Matilda in Lucifer, celo župnik in angeli se pritožujejo, ker zato nimajo dela. Na komičen način iščejo krivce in pot iz krize. Gledalce smo želeli razvedriti nam malo drugačen način in jih mogoče spodbuditi, predvsem starejše, k večji skrbi za svoje zdravje. Za konec je sledil še nastop mladih gasilcev iz Zamostca, kjer imajo na vodilnih mestih kar precej žensk. Naloge gasilcev, gašenje požarov, reševanje ljudi in posredovanje ob prometnih nesrečah so prikazali praktično. Zanimiva ideja.

Veseli smo bili velikega obiska, saj je bila dvorana skoraj premajhna za vse obiskovalce. V zaodrju pa se je med čakanjem na nastop med učenci in upokojenci ustvarjala neka povezanost in solidarnost. Družila nas je želja, da bi nas občinstvo dobro sprejelo. Da bi bil naš trud, v katerega je bilo vložena veliko ur dela, poplačan. Želeli smo, da bi vsi gledalci pokazali določeno mero spoštovanja do nastopajočih in primerno vzgojenost ter ne bi z govornjem motili predstave in prikrajšali drugih za užitek. In ker ni bilo ravno tako in ker je bila to prireditev za dan žena, mi je prišla na misel trditev še iz tistih časov, ko ženskam niso priznavali enakih pravic. Pravili so namreč tako: »Kar ženska ne zmore radi kratke pameti, nadomesti z dolgim jezikom.«

ZBOR ČLANOV DRUŠTVA

V soboto, 16. marca, je bil v dvorani šole zbor članov. Vodstvo šole nam vsako leto omogoči uporabo tega prostora, ki je primeren tudi za invalide. Udeležba je bila dobra, zbor se je udeležila polovica od 207 članov. Prisotni so bili tudi predsednik PZDU Dolenjske in Bele krajine Jože Jazbec, pokrajinska sekretarka komisije za šport Marija Golob, župan Blaž Milavec, predstavniki DU Draga in DU Loški Potok ter naša plesna učiteljica Vilma in Janez Oražem.

V preteklem letu smo cilje, ki smo si jih zastavili, v celoti realizirali in s tem potrdili, da smo bili pri delu uspešni. Podobne načrte smo potrdili tudi za tekoče leto. Smo pa, kot vsako leto, v program dela dodali nekaj novosti. Z namenom, da bi se voznice in vozniki na naših cestah čim dlje počutili varne in da bi čim dlje ostali mobilni, smo sprejeli ponudbo Javne agencije Republike Slovenije za varnost prometa in bomo organizirali usposabljanje tudi za naše upokojence. V maju se bomo udeležili dni medgeneracijskega sožitja v organizaciji ZDUS. Naši športniki bodo na športnih igrah upokojencev tekmovali še v eni novi disciplini, to je pentanki. Na nastop se pripravljata obe ekipi, moška in ženska.

Za zabavni del zbora članov so poskrbeli kar naši člani: Lojz je čestital upokojenkam za oba praznika, pevski kvintet je zapel lepe ljudske pesmi, naši »opravljivki« pa sta spet povedali sveže novice. Tokrat smo imeli tudi dobro glasbo, za katero je poskrbel naš novi član Rado. Tudi plesalo se je – plesali pa niso samo tisti, ki hodi na plesne vaje, tudi drugi so se zavrteli v plesnem ritmu. Poleg dobre hrane je to še ena prijetna novost na našem zboru članov. Kaj bo pa drugo leto? Pustimo se presenetiti.

NAČRT DELA DU V DRUGEM ČETRTLETJU 2019

- V četrtek, 25. aprila, bo preventiven dogodek za starejše voznike – Sožitje za večjo varnost v cestnem prometu. Prijavite se pri Milki na tel. št. 031 465 218.
- Pomladni meseci so v znamenju športnih dejavnosti. Naši športniki bodo aprila in maja tekmovali v pikadu, balinanju in orientacijskem pohodništvu.
- 23. maja bo tekmovanje balinarke v Sodražici, tekmovalo bo 15 ekip. Pridite navijat za naše balinarke.
- Maja bo izlet v manj poznane kraje Slovenije: Šentjur, Planina pri Sevnici in kar-tuzija Jurklošter.

ZA MATERINSKI DAN PONOVO OŽIVELA ŠOLA NA GORI

PIŠE: CVETKA VESEL, FOTO: DARKO VESEL IN ANTON CAR

Sobota, 23. marca 2019, ni bila poseben dan le za mamice, ki so praznovali materinski dan, temveč tudi za vse druge Gornike, ki so napolnili razred nekdanje šole na Gori. Zaradi premajhnega števila otrok so podružnično šolo Gora začasno ukinili že leta 1983 in od takrat tu ni več običajnega otroškega življenja. Ta dan pa je šola zopet oživila. Različne generacije prebivalcev v občini, povezane v Medgeneracijsko sožitje, so za te naše najbolj oddaljene prebivalce pripravile kulturni in zabavni večer s poudarkom na materinskem dnevu. Poseben pomen temu dogodku sta s svojo prisotnostjo dala še župan Blaž Milavec in ravnateljica Majda Kovačič Cimperman. Vsi, ki so bili povabljeni k sodelovanju na prireditvi, so se z veseljem odzvali in pestrega ter zanimivega programa ni bilo težko pripraviti. Razlika v letih med nastopajočimi je bila 79 let, najmlajši šteje šele štiri leta.

Program se je začel s čestitko za matere, ki sta jo pripravila upokojenca; Lojz jim je podaril pesem Angel za mame, Jože pa jim je zaigral na harmoniko. Sledil je samostojen program desetih otrok z Gore. Vsi skupaj so zapeli in zaplesali, Matevž in Matic sta odigrala skeč, Monika in Veronika sta za mamice deklamirali, Neja je na kitaro zaigrala tri pesmi.

Na koncu je zborček vseh otrok ob spremljavi kljunaste flavte zapel Jaz imam pa goslice. Na nastop jih je pripravljala vzgojitelj-

jica Maja Turk. Iz osnovne šole je prišlo osem deklet, povezanih v folklorno skupino.

Plesale so stare plesne pod vodstvom mentorice Mojce Šilc. Še prej je Janja na flavto zaigrala čudovito pesem Hallelujah. Jasna, Renata, Andrej in Blaž iz Mladinskega kluba Sodražica so, zvesti svoji tradiciji, nadaljevali prireditev z avtorskim delom, kjer so na humoren prikazali prihod pomladi, dneva žena in materinskega dneva. Upokojenci,

sami dedki in babice, torej tretja generacija, radi pojejo in tudi tu so peli, najprej Angelca in Mirko in nato še upokojenjski kvintet. Pri upokojenkah brez opravljanja ne gre, za kar poskrbita Olga in Milka. Prireditve so s programom pesmi, primernih za ta čas, zaključili tamburaši. Franc Krže, občinski svetnik

in soorganizator prireditve, se je vsem lepo zahvalil in izrazil željo, da se drugo leto spet vidimo.

Po prireditvi so gospodinje z Gore vsem ponudile pecivo, ki se mu ni bilo mogoče upreti. Ni bilo samo lepo na pogled, ampak tudi zelo okusno. Svoje je prispevala še Občina in prijetno druženje se je vlekel še dolgo v večer. Verjamem, da je bil za vse udeležence to lep in nepozaben dogodek.

PRAZNIK ŽENA, MATER IN OČETOV

PIŠE: LJUBICA KOŠIR, FOTO: LILI KOŠIR

Ker smo marca praznovali praznik žena, mater in očetov, je prav, da izrazimo vsem staršem srčno hvaležnost za nesebično ljubezen, za vse njihove žrtve in dobra dela, s katerimi bogatijo naše družine, za vse lepe zglede, ki jih prejemamo po njih, za toplino doma, za dar vere in za vse dobro, kar prejemamo od njih in po njih.

V nedeljo, 24. marca, smo se po sveti maši v župnijskem domu srečali z družinami naše župnije, ki sodelujejo pri bogoslužju, in se jih spomnili z majhno pozornostjo in veliko hvaležnostjo.

Pomlad pred vrati

PIŠETA IN FOTOGRAFIRATA: SONJA IN MARJAN ČAMPA

»Pripraviti hrano pomeni dati delček samega sebe, izreči neko sporočilo, dati nekaj svojega. Ko pripravljamo hrano, ji vtisnemo pečat svojega trenutnega razpoloženja, svoje notranjosti, svoje biti. Kuhanje je magično opravilo, ko spreminjamo eno ali več snovi v nekaj drugega, nekaj novega.«

S temi mislimi se oziramo na pomlad, ki že trka na vrata, počasi začnemo obdelovati vrtove, na tržnicah bomo tudi kmalu našli prve pomladanske vrtnine. Tokrat smo pripravili okusno špargljevo pito, pri kateri boste lahko tudi porabili ostanek velikonočne šunke. Za sladico ali za k popoldanski kavici pa lahko spečete zanimiv jabolčni kolač z orehi.

Špargljeva pita z gnjatio

1 zavitek listnatega testa
(270 g)
50 dag špargljev
30 dag mladega sira v
slanici
12 dag gnjati
4 jajca
5 dag masla
5 dag moke
mleko

- V kozici stopimo maslo in dodamo moko ter kuhamo približno dve minuti. Dolijemo toliko mleka, da nastane gosta gladka zmes. Tej zmesi dodamo 18 dag zdrobljenega sira v slanici in mešamo na blagi vročini toliko časa, da se sir stopi. Pustimo, da se ohladi.
- Šparglje očistimo, narežemo na manjše kose in kuhamo približno 10 minut.
- Ostali sir zdrobimo ali narežemo na tanke rezine. Šunko narežemo na majhne rezance.
- Ohlajeni sirovi zmesi postopoma dodamo rumenjake. Beljake stepemo v trd sneg in primešamo sirovi masi.
- Pravokotni model obložimo z listnatim testom. Na dno položimo sir, šunko in na koncu še šparglje. Vse skupaj prelijemo s sirovo maso.
- Pečemo na 180 stopinjah približno 40 minut.

Jabolčni kolač z orehi

4 zelena jabolka
1 polna žlica rjavega
sladkorja (pravega, ne
obarvanega)
1 zravnana žlička cimeta
1 žlica limoninega soka
nastrgana lupinica pol
limone
3 jajca
10 dag stopljenega masla
24 dag sladkorja
25 dag moke
1 pecilni prašek
12 dag grobo sesekljanih
orehov

Preliv:
1 skodelica sladkorja v
prahu
3 žlice vode

- Jabolka olupimo, očistimo in zrežemo na koščke. Damo v skledo in mariniramo z rjavim sladkorjem, cimetom, limonino lupino in limoninim sokom.
- Medtem stepemo jajca z maslom in sladkorjem, da nastane belkasta zmes. Postopoma dodajamo moko in pecilni prašek. Dodamo še marinirana jabolka in orehe.
- Zmes zlijemo v podolgovat pekač in pečemo na 180 stopinjah približno eno uro.
- Kolač ohladimo in prelijemo s sladkorjem v prahu, pomešanim z vodo.

»ŽIVILA SO ŽIVA OD POLJA DO MIZE,
ZATO JIH UŽIVAMO SPOŠTLJIVO,
SAJ PRIPRAVLJENA SO ZA NAS BILA MARLJIVO.«

KRUH NAŠ VSAKDANJI

NAVDIHUJOČ OBISK PRI JOŽETU SENEGAČNIKU

PIŠE IN FOTOGRAFIRA: ŠTEFKA JORAS

Bilo je še v zimskem času, ko je vodstvo skupine Poprtnik obiskalo Jožeta Senegačnika. Gospod Jože je namreč redni udeleženec naših delavnic, s svojima poprtnikom je sodeloval tudi na obeh občinskih razstavah. Lani spomladi smo ga naprosili, da je kot prostovoljec vodil delavnico o peki kruha z naravnim kvasom, ki ga danes popularno imenujemo tudi droži. Ker je zanimiv sogovornik, praktičen intelektualec, smo ga želele spoznati od blizu. Rojeni Ljubljčan si je ustvaril dom v vasi Smrjene nad Pijavo Gorico. Tu se v miru posveča svojim številnim konjičkam in nekaj smo jih spoznale tudi me. Eden izmed njih mu je do nedavnega služil tudi kot redno delo. Redki so ljudje, ki se lahko pohvalijo, da so v svoji naporni službi uživali.

Da, gospod Jože je tudi človek mnogih talentov. Pri sebi jih odkriva sproti, tako kot mu jih življenje prinese naproti. Pri njihovem razvijanju teži k popolnosti. Pri tem ga nič ne ustavi. Kljub vsemu pa se odloča z razumom. Svojih vrlin, spoznanj in znanja ne jemlje samoumevno, sogovorniku prav rad razkrije vse, o čemer ga sprašuje. Je izjemen opazovalec vsega, kar mu pride na pot. Je tudi človek izzivov, ki bo vedno učenec in se bo že v kratkem času spremenil v odličnega učitelja, tako teoretika kot praktika. Pred desetletji je ob delu doštudiral pravo, se učil solo petja pri znanih opernih umetnikih Rudolfu Franciju in Zlati Ognjanovič in celo opravil avdicijo za operni zbor. Vendar niti prvega niti drugega ni izbral za svojo dokončno poklicno pot. Svoj pevski talent je ljubiteljsko razvijal v pevskih zborih in dolga leta v oktetu Hoja. Že med študijem prava se mu je na obzorju prikazal nov izziv, informacijski sistemi – računalništvo. To področje ga je preprosto posrkalo vase. Postal je vrhunski računalniški strokovnjak in naredil svetovno kariero. Svoje znanje je posredoval tako doma kot na konferencah po državah Evrope in ZDA. Več kot dvestokrat je sodeloval kot predavatelj na konferencah, predvsem v tujini. Ker ceni čas, se je v tujino zadnjih dvanajst let odpravljal z lastnim, 53 let starim enomotornim letalom, saj je športni pilot, ki v letenju kot zemeljski inštruktor usposablja tudi druge. Z ene takih poti v Ameriko leta 2007, kamor sicer ni letel s svojim letalom, je domov iz radovednosti prinesel kulturo naravnega kvasa. In tu se začne nova zgodba.

Gospod Jože je začel peči kruh s prinesenim naravnim kvasom. Izkazalo se je, da je kruh prekel in za vrsto let je tovrstno peko odložil. Po dolgem predahu je pripravil svojo kulturo naravnih kvasovk. Delovanje kvasovk je proučil do potankosti, ves čas je postopek izboljševal. Seveda si je doma sam sezidal krušno peč in se pri neki gospodinji poučil o osnovah peke kruha. Danes peče kruh iz različnih vrst moke, dodaja jim še sadje in zelišča. Svoje izkušnje deli na predavanjih, Facebooku, blogu, kruh ga spremlja celo na letalu, kadar zaradi obveznosti leti v tujino, in z njim pogosti kolege predavatelje. Udeležuje se tekmovanj in državnih razstav ter domov prinaša zlata priznanja. Je dvakratni državni prvak v peki kruha iz krušne peči. Zadnja zlata priznanja je dobil februarja na državnih razstavi pletenic v Prečni pri Novem mestu, v ocenjevanju kruha v Škocjanu za brezglutenski kruh in pred kratkim za najboljšo šunko v testu na državnem ocenjevanju v Grosuplju. Na tem mestu naj zapišem še, da je na lanskem vampijadi pri nas s svojo ekipo zasedel prvo mesto.

Zakaj torej priporoča kruh, pripravljen z naravnim kvasom¹ ali kvasno vodo²? Ker je preprosto bolj zdrav: zaradi bolj dostopnih mineralov ima višjo prehransko vrednost, zaradi fermentacije z mlečno-kislinskimi bakterijami je lažje prebavljiv, vpliva na počasen dvig sladkorja v krvi in je dalj časa obstojen. Pri peki tega kruha pa velja opozorilo – krušnemu testu moramo dati čas za primerno dolg postopek, ki je časovno daljši kot pri pekovskem kvasu.

Ob zaključku našega obiska nas je gospod Jože postregel z odličnim šarkljem, prav tako narejenim z naravnim kvasom. Hvala mu za to dobro izkušnjo. Zaželele smo mu še veliko ustvarjalnih dni.

¹ Z naravnim kvasom pri nas pekli udeleženci lanske delavnice pod vodstvom Jožeta Senegačnika.

² Kvasno vodo pripravimo iz 6 dl vode, 100 g narezane sadja (npr. grozdja, jabolka, hrušk ...) in 30 g sladkorja. Pustimo, da fermentira (»zavre«), tj. približno 3-4 dni. Pri peki kruha kvasno vodo uporabimo kot vzhajalno sredstvo namesto kupljenega kvasa, tako da pripravimo kvasac iz 100 g kvasne vode in 100 g moke. Ko se količina tega po 6-12 urah podvoji, z njim zamesimo kruh iz 1 kg moke. Tak kruh vzhaja počasneje, ponavadi 4-6 ur, odvisno od temperature. Pečemo ga kot vsak drug kruh, najprej na 230 °C, po 10 minutah na 210 °C še 40 minut.

Turistično društvo Sodražica
v sodelovanju z Občino Sodražica

vabi na

VAMPIJADO,

ki bo v soboto, **1. junija 2019, ob 9. uri** v Sodražici.
Za zabavo bo poskrbljeno!

Na tekmovanje v kuhanju govejih vampov se lahko prijavijo ekipe, ki jih sestavljajo maksimalno trije člani. Najboljše ekipe bodo nagrajene.

Pravila tekmovanja in prijavnice so objavljeni na spletnih straneh www.sodrazica.si in www.td-sodrazica.si.

Izpolnjeno prijavnico posredujte Turističnemu društvu Sodražica, Trg 25. maja 3, 1317 Sodražica, čim prej oz. najkasneje do 27. maja 2019. Dodatne informacije dobite na tel. št. (01) 836 60 75 ali 051 617 727 (pri Petri).

Vabimo vas, da poskusite skuhati najboljše goveje vamp, obenem pa povabite tudi svoje navijače, da skuhanje jedi poizkusijo ter seveda da navijajo za vas.

SE IMAMO DOVOLJ RADI?

PIŠE: KATARINA ARKO IZ DRUŠTVA ZDRAV.SI, FOTO: FREEPIK

S 4. 5. po TKM (tradicionalni kitajski medicini) vstopamo v element OGNJA, ki predstavlja POLETJE, ljubezen, spoštovanje, samospoštovanje, radost, lahkotnost, veselje ... Vse to so značilnosti poletja. Pogosto slišimo tudi »ljubezen je v zraku«.

»IMETI SE RAD« – SAMOSPOŠTOVANJE pa velja za vse letne čase, brez izjeme in prekinitve. Ta stavek vse pogosteje slišimo, pa vendar le redki pomislijo, kaj to pomeni.

SE IMAMO DOVOLJ RADI? Morda te besede samo slišimo – kot toliko drugih fraz, ki nam preletijo glavo – ne da bi razmislili o njihovem bistvu, o tem, kaj nam hočejo povedati. Nekaj ljudi se bo ob tem že iz navade odzvalo negativno, z mislijo: »Spet so nekateri pametni, namesto da bi gledali, kaj je treba narediti, razmišljajo o tem, ali se imamo dovolj radi.« In notranji dialog se nadaljuje. »Seveda, zato pa je tako, nihče ne bi delal.« To je odziv popolnega pesimizma in nejevolje. Drugi bodo popolnoma ravnodušni, ker se jih to ne tiče in se jim zdi škoda ukvarjati se s tem v kakršni koli obliki. Njihov dan poteka rutinsko, »so na pilotu«, iz dneva v dan avtomatizem za pridobitev materialnih dobrin, za preživetje, ne da pomislijo nase. Sprostijo se ob kozarčku piva ali kakšne druge substance in utišajo svoj notranji glas.

Tretji pa se bodo ustavili in pogledali globlji pomen tega vprašanja. Prvi, drugi in tretji se lahko vprašajo: Kaj naredim vsak dan zase, da se počutim živ, lahkoten in radosten? Kaj naredim drugače, da ne delujem zgolj iz rutine? Me to, kar počnem, resnično osrečuje ali delam zaradi preživetja? Kaj lahko spremenim? Si dovolim vzeti čas zase, da sem v čutenju sebe, se sprostim na način, ki me radosti, morda v naravi ob poslušanju šelestenja mladih listov, opazovanju zelenja in cvetja, žuborenju potoka, prečudovitih naravnih lepotah, ki nam kažejo življenje? Vse tisto, kar vas je nekoč radostilo, da ste se počutili lahkotne in žive.

Življenje je prekratko, da bi ga prepustili v upravljanje drugim. Danes ima delodajalec vedno večje zahteve, družina spet svoje, popoldanske aktivnosti otrok, obveznosti, ki so nujne ... In kje smo pri vsem tem mi?

Bremena, ki jih nosimo, je nujno odložiti in si dovoliti vzeti čas, ko preprosto SAMO SMO, odklop, vsaj eno uro vsak dan. Takrat telo resnično počiva in se regenerira. Naše telo bi idealno funkcioniralo v ritmu 8 + 8 + 8, kar pomeni enako ur dela, aktivnosti zase in družino ter počitek. Velikokrat je ta ritem porušen iz različnih razlogov, vendar je dobro stremeti k temu, da se mu približamo in da čas, ki si ga vzamemo, tudi zavestno s polno prisotnostjo in ljubeznijo do sebe izkoristimo. To ne pomeni, da zapademo v ego, navezanosti in odvisnosti. Ego preprosto pospravimo v žep in smo polno prisotni TUKAJ in ZDAJ.

Tudi če je časa za družino malo, se takrat posvetimo drug drugemu, se pogovarjamo in poslušajmo, bodimo ljubeči in prisotni. Ta čas je nadvse dragocen. Kasneje ugotovimo, da se o veliko stvareh nismo pogovarjali in kaj vse smo zamudili. Zbudijo se občutki obžalovanja, morda celo krivde, da si celo življenje le hitel in ustvarjal za boljši jutri in pozabil na tiste, ki so ti najbližje, in NASE. Pa je ta JUTRI res boljši? Obžalovanje ničesar ne reši. Naložiš si le še dodatno breme in pogosto postaneš iztrošen, počutiš se utrujeno in neizživeto, tvoje telo kaže spremembe in bolečine. Prikradejo se vprašanja: »Kaj pa zdaj? Kje so moje želje, sanje, potrebe ...? Tiste male drobne stvari, ki so me delale živega in izpolnjenega?«

Vse materialno je hitro minljivo, je prehodnega značaja. Ostane bogastvo, ki ga nosimo v srcu, v spoštovanju do drugih in samospoštovanju. Vsi imamo potencialne, spretnosti, talente, ki smo jih zaradi raznih obveznosti zatrli. Obudimo jih, poiščimo, kar nas veseli, radosti, notranje bogati, sproščati, in ne imejmo predsodkov, da smo prestari

ali da je to stran vržen čas.

Bodimo HVALEŽNI za drobne stvari, ki so nam dane. To je vrtilina, ki nas notranje bogati, in prav vsak lahko najde vsak dan deset stvari, za katere je lahko hvaležen. Še bolje je, da si jih zapiše, in tako bo spoznal svoje bogastvo. Spustimo tesnobo, bremenilno razmišljanje, ki je največji potrošnik energije in kisika v telesu ter velik podpornik boleznim. Omogočimo telesu, da se sprosti, razgiba. Vzpostavile se bodo nove povezave in kreacije, lahkotnost in pot do zdravja.

IMETI SE RAD pomeni imeti odnos do sebe in svojega telesa, da se zdravo prehranjujemo, dovolj gibamo, sproščeno in globoko dihajo, kar pomeni, da nas čustva ne obvladujejo, da dovolj spimo in uživamo dovolj vode, se večkrat spomnimo na hvaležnost. Živimo v ritmu 8 + 8 + 8, delamo, kar nas veseli in ne kar MORAMO, se izogibamo stresnih situacij in negativnih ljudi. Zelo pomembno se je naučiti postaviti zdrave meje in reči tudi NE. Izločite tri tihe strupe: aroganco, ignoranco in trmo. Prevzemite odgovornost za svoje življenje. Ljubite in dovolite biti ljubljen.

IMETI SE RAD je preprosto naravno stanje s sprejemanjem sebe v celoti, kar je pogoj za zdrav razvoj, ohranjanje zdravja in zgled našim otrokom.

Nikoli ni prepozno!

ZDRAVILA IN OTROCI (1. DEL)

TRIKOTNIK ZAUPANJA: STARŠI-ZDRAVNIK-FARMACEVT

PIŠE: ALENKA ADAMIČ, MAG. FARM., FOTO: FREEPIK

Vsi starši smo se že kdaj soočili s situacijo, ko je naš otrok zbolel. To ni prijetno ne za otroka ne za starše. Pogosto, če ne vedno, je treba poseči po zdravilih, ki jih bodisi predpiše zdravnik bodisi jih kupimo v lekarni. Ker režim jemanja zdravil ni enak kot pri odraslih, bi nekaj več besed rada namenila uporabi zdravil pri otrocih.

Najprej je dobro vedeti, da otroci niso pomanjšani odrasli, pač pa moramo upoštevati, da otrokova rast in razvoj prinašata številne spremembe v telesni sestavi ter razvitosti in delovanju organov. Otrok je oseba od rojstva do 12. leta. Otrokom ne moremo predpisati vseh zdravil kot odraslim in jim preprosto dati manjše doze zdravil za odrasle, pač pa moramo upoštevati njihovo telesno maso, starost, včasih pa tudi telesno površino.

Med uporabo zdravil pri otroku je zdravstvenim delavcem in staršem naložena velika odgovornost. Zaupanje med starši in zdravstvenimi delavci je ključnega pomena pri zdravljenju. Starši morate izvajati ali nadzirati terapijo pri svojem otroku po predpisani shemi, v predpisanim odmerku in ob predpisanem času. Glavne informacije za pravilno in varno uporabo zdravila vam bosta dala zdravnik in farmacevt.

Priporočljivo je, da pri vseh zdravilih natančno preberete tudi priloženo navodilo za uporabo.

V navodilu boste lahko dobili podatke o vsebnosti zdravila, namenih uporabe, načinu jemanja in odmerjanja zdravila glede na starost ali težo otroka, neželenih učinkih, pomožnih snoveh v zdravilu, sočasnem jemanju z drugimi zdravili, ukrepih pri prekoračitvi odmerkov, navodilih za shranjevanje zdravila itd.

Danes je na voljo veliko virov, iz katerih lahko črpite podatke o zdravilih za otroke. Čedalje pogosteje se uporablja internetne vire za dostop do podatkov in tudi različne »klepetalnice«, kjer si starši izmenjujejo nasvete. Ni nujno, da so vsi navedeni podatki in nasveti verodostojni in pravilni, zato vedno, kadar dvomite, vprašajte zdravnika ali farmacevta.

NEVARNOST PODVAJANJA ZDRAVILNIH UČINKOVIN

Vsako zdravilo ima svoje zaščiteno ime. Poleg tega imena so na zdravilu vedno navedena imena in količine ene ali več zdravilnih učinkovin, ki so v zdravilu. Učinkovina je tista snov, ki je odgovorna za delovanje zdravila. Zdravila različnih proizvajalcev velikokrat vsebujejo enako učinkovino z enako ali različno jakostjo delovanja. Obstajajo pa tudi v različnih farmacevtskih oblikah. Če ne veste, kaj zdravilo vsebuje, lahko podvajate zdravljenje in tako nastanejo resni neželeni učinki. Na primer učinkovina paracetamol, ki se uporablja za zniževanje povišane telesne temperature, je v zdravilih z različnimi zaščitnimi imeni: Lekadol, Panadol, Calpol, Calpol 6+, Daleron, svečke Paracetamol z različno jakostjo delovanja (500 mg, 250 mg, 120 mg, 60 mg) in v različnih farmacevtskih oblikah (tablete, prašek za peroralno suspenzijo, sirup, svečke).

Zdravnik, ki predpiše zdravilo, in farmacevt, ki izda zdravilo ter označi način uporabe, vam razložita, zakaj ga je otrok dobil in kako mu bo pomagalo. Če boste vedeli, kako bo zdravilo pomagalo premagati bolezen, se boste lažje bolj zavzeto ravnali po napotkih. V priloženem navodilu za uporabo zdravila boste lahko našli več namenov uporabe ali celo, da se zdravilo pri otrocih ne uporablja. Če s tem mogoče niste bili seznanjeni in vas skrbi, pokličite zdravnika, ki vam bo pojasnil svojo odločitev. Če imate več otrok in otroci uporabljajo različna zdravila, na ovojnino zdravila napišite otrokovo ime in za kaj zdravilo uporabljajo.

Za posamezno zdravilo, ki ga zdravnik predpiše na recept, je pravi tisti odmerek zdravila, ki ga na podlagi starosti otroka in njegove telesne mase ali telesne površine določi zdravnik. V lekarni ob izdaji zdravila na recept odmerek preveri še farmacevt in ga zapiše na zdravilo. V primeru samozdravljenja (uporabe zdravil brez recepta) preverite odmerjanje v navodilu za uporabo zdravila oziroma povprašajte farmacevta v lekarni.

Prav tako tudi pogostost odmerjanja in trajanje zdravljenja pri zdravilih na recept določi zdravnik. Če zdravilo dajete pogosteje, lahko presežete največji dovoljeni dnevni odmerek, kar vodi v možnost zastrupitve. Če otroku pozabite dati odmerek ob določenem času, mu ga dajte takoj, ko je to mogoče. Če je že skoraj čas za naslednji odmerek, pozabljeni odmerek izpustite in ob predpisanem času dajte otroku samo naslednjega.

Velikokrat ste starši prepričani, da mora otrok jemati zdravilo le toliko časa, dokler se ne počuti bolje. Vendar včasih znaki bolezn

minejo, preden je povzročitelj bolezn premagan, zato ne prekinite zdravljenja prej, kot je naročil oziroma svetoval zdravnik. Če se zdravljenje z antibiotiki prekine prezgodaj, je mogoče, da so bakterije, ki so povzročile okužbo, še prisotne, in se okužba lahko ponovi.

Če zdravnik predpiše, da mora otrok jemati zdravilo trikrat na dan, pomeni to zjutraj (ko se zbudi), opoldne (okrog kosila) in zvečer (preden gre otrok spat). Če pa zdravnik predpiše, da je treba zdravilo dajati na osem ur, to pomeni natančno na osem ur in ne sme biti zamikov za več kot eno uro. V tem primeru je treba otroka zbuditi in mu zdravilo dajati točno ob določeni uri. Čas (uro) odmerjanja zdravila najlažje določite tako, da se jutranji odmerek zdravila ujema s časom, ko se otrok zbudi, nato pa preostale odmerke prilagodite temu.

Če otrok obiskuje vrtec ali hodi v šolo, na to opozorite zdravnika, saj v vzgojno-varstvenih ustanovah otrokom ne dajejo zdravil. Če bo le mogoče, bo zdravnik predpisal zdravilo, ki bo čim bolj ustrezalo otrokovemu dnevnemu ritmu, zlasti če gre za dolgotrajno terapijo.

Pomembno je, da otrok predpisano zdravilo res zaužije. Pri dojenčkih in pri večjih otrocih ponavadi ni težav. Pri majhnih otrocih moramo včasih uporabiti kakšno zvijačo.

Z zdravnikom se pogovorite, katera farmacevtska oblika je za vašega otroka najsprejemljivejša. Najprimernejša so zdravila v obliki kapljic, sirupov ali svečk. Velikokrat ni zdravil v obliki, primerni za otroke. V takih primerih je treba tablete razdrobiti ali iz kapsul stresti vsebino. Pred takim načinom uporabe se posvetujte s farmacevtom v lekarni, ali to kakor koli vpliva na učinek zdravila. Velikokrat v lekarni po navodilu zdravnika izdelamo praške za otroke. Pri uporabi zdravila pri otrocih bodite odločni, potrpežljivi in vztrajni.

Za odmerjanje zdravil ne uporabljajte jedilnih žlic, ker s tem odmerjanje ni dovolj natančno. Antibiotične sirupe morate pred vsako uporabo dobro pretresti, da se delci enakomerno razporedijo in je v vsakem odmerku ustrezna količina učinkovine. Zdravila dajemo po navadi z vodo in upoštevamo navodila glede jemanja s hrano ali brez nje. Hrana navadno prestavi čas, ko začne zdravilo delovati, učinek zdravila pa lahko zmanjša ali poveča. Kadar otrok noče jemati zdravila samega, največkrat zaradi okusa, ga lahko zmešate z manjšo količino tekočine (najbolje čaja) ali hrane in ga nato prepričate, da to zaužije. Paziti morate, da res zaužije vso tekočino ali hrano, saj le tako dobi odmerjeno zdravilo. Posvetujte se s farmacevtom, ali hrana lahko vpliva na učinkovitost zdravila. Mleka in mlečnih izdelkov z zdravili ne dajemo. Kalcij v mleku se lahko veže na zdravilne učinkovine in zmanjša njihovo prehajanje iz črevesja v kri (npr. nekateri antibiotiki, železo itd.).

Ob morebitnih vprašanjih, ki se vam porajajo, se ne obotavljajte, saj vam bomo farmacevti z veseljem ponudili odgovore.

Vir: Otroci in zdravila, SFD, 2008

V zadnji številki Suhorobarja je pomotoma izpadel članek o 5. Memorialu bratov Fajdiga. Iskreno se opravičujemo vsem, ki ste ga pogrešali, in ga objavljamo v pričujoči številki.

uredništvo Suhorobarja

5. MEMORIAL BRATOV FAJDIGA V SODRAŽICI

PIŠE: MIRAN ŠTUPICA, FOTO: MIRAN ŠTUPICA IN ALEŠ FAJDIGA

Po nekajmesečnem zatišju so rokometni veterani pri Športnem društvu Sodražica v Športni dvorani Sodražica v soboto, 15. 12. 2018, organizirali 5. Memorial bratov Fajdiga. Na turnirju sta poleg domače ekipe sodelovali še prijateljski ekipi RK Usnjar iz Šmartnega pri Litiji ter RK Dobropolje. Tekme sta sodila sodnika Pangerc in Babič, sicer naša dolgoletna rokometna prijatelja. Pred začetkom tekem je delegacija domače ekipe položila cvetje na grob prekmalu preminulih bratov Fajdiga v Sodražici.

REZULTATI TEKEM:

RK USNJAR – RK DOBREPOLJE	8 : 8
ŠD SODRAŽICA – RK USNJAR	12 : 13
ŠD SODRAŽICA – RK DOBREPOLJE	13 : 6

VRSTNI RED:

1. RK USNJAR	3 TOČKE (21 : 20)
2. ŠD SODRAŽICA	2 TOČKI (25 : 19)
3. RK DOBREPOLJE	1 TOČKA (14 : 21)

Domača ekipa, okrepljena z dvema nekoliko mlajšima igralcema iz Ribnice, je zasedla drugo mesto, pa čeprav je dosegla največ zadetkov. Na prvi tekmi ji je namreč zmanjkalo nekoliko športne sreče (beri: zadeta vratnica). Kljub vsemu smo bili domačini zadovoljni še posebej zaradi dejstva, da se nas je zbralo skoraj za dve ekipi. Zanimive tekme so se končale brez večjih poškodb, kar je v teh letih vsaj za večino rokometišev najpomembnejše.

Po turnirju smo se odpravili v Žimarice v Gostilno pri Lukatu, kjer smo s turnirjem seveda nadaljevali ter si zaželeli vesele praznike in dali obljubo, da s srečanji na rokometnem igrišču nadaljujemo, vse dokler nam bo to dopuščalo zdravje.

Tam je vodja rokometne sekcije pri ŠD Sodražica Andrej Pintar - Špenglar razglasil najboljše. Pokale sta podelila Rude in Aleš Fajdiga.

Razglasili smo tudi najboljšega strelca turnirja, in sicer Toneta Grandovca iz ekipe RK Dobropolje, ki je dosegel osem zadetkov, in vratarja Ivana Velečiča, ki ravno tako prihaja iz tega kluba. Priznanja jima bomo izročili ob prvi priložnosti.

Na koncu naj se zahvalimo še Občini Sodražica, hišniku Simonu, Rudetu in Alešu Fajdigu, Gostilni pri Lukatu Žimarice, Francu Lušinu, s. p., SODIMEX, Dolenje Otave 13, Jožetu Lušinu - Zdovcu in obema sodnikoma.

NOVI DOSEŽKI KLUBA SIBOR INOTHERM

PIŠE: ELVIS PODLOGAR, ŠD SIBOR, FOTO: ARHIV DRUŠTVA

DRŽAVNO PRVENSTVO V DUO SISTEMU – RIBNICA 2019

Šest slovenskih klubov je 9. 2. 2019 sodelovalo na državnem prvenstvu v duo sistemu za vse kategorije v Športnem centru Ribnica v organizaciji ŠD Sibor. Na tekmovanju je nastopilo preko 130 tekmovalcev in 77 parov. Štelo je tudi za seštevek v slovenskem pokalu v duo sistemu 2019 (kot druga tekma). Finale slovenskega pokala je bil 9. 3. 2019 v Globokem.

Ekipa Siborja Inotherm je osvojila 35 medalj. V ekipni razvrstitvi je 1. mesto dosegel ŠK Sibor, tretje mesto pa ŠD Sibor. Čestitke vsem tekmovalcem in zahvala vsem ostalim za pomoč pri organizaciji.

Po tekmovanju je potekalo tudi polaganje za višje ju-jitsu pasove, na katerem je bil uspešen tudi naš član Jernej Rajšelj, ki je postal mojster ju-jitsa. Čestitke.

MEDNARODNI TURNIR KODOKAN OPEN 2019

Člana Siborja Inotherm Gal Košir in Andraž Žlindra sta se 9. 2. 2019 udeležila mednarodnega turnirja v ju-jitsu v Nemčiji – Kodokan Open 2019.

Gal Košir in Andraž Žlindra sta na turnirju, ki se ga je udeležilo 300 tekmovalcev, tekmovala v duo sistemu in prepričljivo zmagala. Andraž je tekmoval tudi v ju-jitsu borbah in osvojil tretje mesto.

Čestitke članoma za osvojeni medalji in trenerju Vitji Gričarju, ki ju je vodil na tekmi.

MEDNARODNI TURNIR V JU-JITSU – ROBI RAJH 2019

Člani Siborja Inotherm so se v soboto in nedeljo, 2. 3. in 3. 3. 2019, udeležili močnega 15. mednarodnega turnirja v ju-jitsu Robi Rajh 2019, ki se je odvijal v Športni dvorani Tabor v Mariboru in je štel tudi za evropski pokal za vse kategorije.

Mednarodnega tekmovanja, ki je trajalo dva dni, se je udeležilo 15 držav in 517 tekmovalcev iz 43 klubov.

Barve kluba Sibor Inotherm je zastopalo 35 tekmovalcev, ki so v duo sistemu in ju-jitsu borbah osvojili 22 medalj.

Čestitke tudi vsem članom, ki so dosegli uvrstitve od 4. mesta dalje.

FINALE SLOVENSKEGA POKALA V DUO SISTEMU – GLOBOKO 2019

Šest slovenskih klubov je 9. 3. 2019 sodelovalo na finalu slovenskega pokala v duo sistemu za otroke do 16. leta starosti na OŠ Globoko. Na tekmovanju je nastopilo 90 tekmovalcev in 53 parov. Ekipe Siburja Inotherm je na tretjem turnirju osvojila 26 medalj, v skupnem seštevku za slovenski pokal pa so člani osvojili 29 medalj. Tekmovanja se je udeležilo 35 članov Siburja, ki so na turnirju in pokalu dosegli odlične uvrstitve. Iz Sodražice so nastopili naslednji tekmovalci:

- Jan Divjak in Laura Zajc, duo, U14, mešani par – 1. mesto (T in P)
- Tim Pavlič in Lovro Prijatelj, U10, moški par – 1. mesto (T) in 3. mesto (P)

- Tim Pavlič in Ava Vidmar, U10, mešani par – 3. mesto (T) in 2. mesto (P)
- Maks Levstek in Žiga Turk, U12, moški par – 3. mesto (T) in 1. mesto (P)
- Miha Križ in Anamarija Volf, U12, mešani par – 2. mesto (T)
- Laura Zajc in Jan Divjak, U14, mešani par – 1. mesto (T in P)
- Klara Križ in Benjamin Vukalič, U14, mešani par – 2. mesto (T in P)
- Izak Oražem in Larisa Anžur, U14, mešani par – 3. mesto (T)
- Sara Divjak in Neža Levstik, duo, U16, ženski par – 3. mesto (T in P)

Legenda: T = turnir, P = pokal

EKIPI ŠD EXTREM U15 IN U17 KONČNICO ZAČELI ZELO USPEŠNO

PIŠE: M. KLEVŽE, FOTO: M. KLEVŽE, M. MIHELIČ IN A. MATE

Futsal sezona je v teku končnic. Z ekipama U15 in U17 smo končnico začeli zelo uspešno, saj na lestvici zasedata 3. (U17) in 1. mesto (U15). Z ekipo U13 se nismo uspeli prebiti v končnico in smo tekmovanje končali na 5. mestu v ligi U13 zahod. Pomlajena članska ekipa je sezono v 2. SFL z 11 točkami končala na 9. mestu. V selekcijah U11 in U9 je bil konec marca odigran še zadnji turnir. Selekciji U7 in U6 zavzeto trenirata in se učita prvin futsala.

U17

Ekipe U17 je redni del SFL U17 zahod zaključila na odličnem 2. mestu in se s tem prebila v končnico državnega prvenstva v 1. SFL. Končnico so fantje začeli zelo suvereno in odlično, saj po prvih dveh krogih zasedajo 3. mesto z enakim številom točk kot KMN Slovenske Gorice.

Prvo tekmo proti KMN Slovenske Gorice je ekipa U17 zaradi zasedenosti dvorane v Sodražici odigrala v Ribnici, kjer je tekmovalce na povabilo trenerja U17 Matjaža Klevžeta s svojim obiskom počastil tudi župan občine Ribnica, gospod Samo Pogorelec, ki je članom ekipe izročil priložnostna darila.

U17 KONČNICA SFL

1. krog	ŠD Extrem	4 : 2	KMN Slovenske Gorice
2. krog	ŠD Extrem	5 : 4	KMN Bronx Škofije
3. krog	Siliko Atet renta car	2 : 1	ŠD Extrem

TRENTNO MESTO NA LESTVICI : 3. (enako število točk kot KMN Slovenske Gorice)

U15

Ekipe U15 je redni del SFL U15 zahod zaključila na odličnem 1. mestu in se s tem prebila v končnico državnega prvenstva v SFL. Po prvih treh krogih ni izgubila nobene tekme. V oslajeni sestavi je končnico z neodločenim izidom začela v Kobaridu. Na naslednjih dveh tekmah proti KMN Tomaž Šic bar v Sodražici in proti KMN Slovenske Gorice v gosteh pa je iztržila stoođstotni izkupiček točk in tako zaseda 1. mesto.

U15 KONČNICA SFL

1. krog	KMN Oplast Kobarid	0 : 0	ŠD Extrem
2. krog	ŠD Extrem	5 : 4	KMN Tomaž Šic bar
3. krog	KMN Slovenske Gorice	10 : 13	ŠD Extrem

TRENTNO MESTO NA LESTVICI: 1.

Selekcijiranje NZS za selekciji U15 in U17

Na selekcijiranje, ki je potekalo 16. 3. 2019 v dvorani v Sodražici, so bili iz ŠD Extrem vabljeni naslednji igralci:

- kategorija U15: Nik Ambrožič (golman), Andraž Gregorič, Anže Žlindra in Luka Čop;
- kategorija U17: Urban Šilc (golman), Miha Car, Žan Janež, Damjan Knavs in Maks Debeljak.

Povabilo fantov iz ŠD Extrem kaže na dobro delo in da smo v ŠD Extrem na pravi poti za vzgojo vrhunskih igralcev futsala.

Vabljeni k ogledu tekom in navijanju za naše ekipe!

U17: ŠD EXTREM : Siliko Atet renta car;
sobota, 4. maj, ob 18.00, Sodražica.
ŠD EXTREM : KMN Meteorplast;
sobota, 18. maj, ob 18.00, Sodražica.
U15: ŠD EXTREM : KMN Slovenske Gorice;
nedelja, 5. maj, ob 17.00, Sodražica.
ŠD EXTREM : KMN Bronx Škofije;
nedelja, 12. maj, ob 17.00, Sodražica.

Za vse informacije smo vam na voljo preko naslednjih povezav:

E: info@sd-extrem.si

S: www.sd-extrem.si

Facebook: [@sportnodrustvo.extrem](https://www.facebook.com/sportnodrustvo.extrem)

T: 041 831 722

MAX IN JURE Z REPREZENTANCO U19 NA KVALIFIKACIJAH ZA EURO 2019

PIŠE: DV, FOTO: DRAGO PERKO/NZS.SI/FUTSAL.SI

Sodražana Max Vesel in Jure Vetrih sta se zadnje dni v marcu skupaj z ostalimi člani reprezentance U19 v futsalu v Podčetrtku borila za preboj na evropsko prvenstvo, ki bo septembra v Latviji. Slovenski ekipi je do uvrstitve žal zmanjkalo en gol, saj jo je Nizozemska na prvi tekmi premagala s 5 : 4, medtem ko je naslednji dve tekmi odigrala samozavestneje ter premagala Ciper s 6 : 0, Azerbajdžan pa z 9 : 1. Slovensko reprezentanco je kot pomočnik trenerja spremljal še en Sodražan, Tadej Levstek, ki je bil tudi Maxov prvi trener. Jure je začel trenirati pri Janiju Čampu, oba z Maxom pa sta zadnja leta svoje futsal znanje nadgrajevala pod vodstvom Mitje Miheliča v ŠD Extrem skupaj s še enim reprezentantom z našega konca, Timotejem Debeljakom iz Loškega Potoka. Debeljak je v reprezentanci prevzel tudi kapetanski trak. Vsi trije fantje v zadnji sezoni igrajo za druge futsal klube, saj žal domači ŠD Extrem ni zbral ekipe za tekmovanje v U19.

Ne glede na to, pa je Extrem nedavno na dveh prijateljskih tekmah reprezentanc U19 Slovenije in Srbije imel na parketu kar pet svojih

nekdanjih igralcev. Poleg Vesela, Vetriha in Debeljaka, ki so igrali za Slovenijo, sta za srbsko reprezentanco igrala še dva Sodražana, Lazar in Luka Đorđević.

Št. 1 Jure Vetrih, št. 4 Max Vesel, št. 10 Timotej Debeljak

KAJ NAREDIŠ, KO JE ZIMA MUHASTA

PIŠE: ANITA KRAJNC

Vremenska napoved za konec tedna: sončno, do 15 stopinj Celzija. Ampak ljudje, februarja smo!! Pa kaj je letos s to zimo?! Ves sneg so nam Avstrijci prestregli, mi bomo pa namesto na smučanje šli nabirat zvončke in telohe ... Ja, vse tako kaže.

Na srečo se človek kar hitro nauči prilagajanja. Ugotoviš, da z »modrovanjem«, kako je bilo včasih, kako bi moralo biti, ne dosežeš ničesar. Edina »rešitev« je, da prilagodiš svoje želje in cilje.

Torej, pred nami je lep, sončen konec tedna. Rada bi ga preživela v prijetni družbi in se izognila kuhanju nedeljskega kosila. Potrebujem idejo in strateški načrt, kako to izpeljati. Najprej moram pridobiti somišljenike in prepričati skeptike, zakaj je moja ideja zanimiva. Vzajem telefon in pokličem na prvo lokacijo:

»Zdravo, kako ste? ... Super, kakšne imate pa načrte za vikend? ... Nič konkretnega? Jaz pa imam idejo ...« No, enim sem že vrgla vabo. Še SMS pošljem na drugo lokacijo: »Pozdravljeni, vabim vas na nedeljski pohod na Kamen grič. Dobimo se pri nas ob 9.00 na zajtrku. Odhod je predviden ob 10.00. Ob vrnitvi nas čaka golaž. Za vse dodatne informacije pokličite na tel. št. ... Lep pozdrav.«

Sedaj pa sledi čakanje. Medtem lahko prelistam reklamne kataloge, saj si moram pripraviti nakupovalni listek. Super, meso za golaž je v akciji, še čebulo, začimbe imam doma, kruh, nekaj mesnega za zajtrk, pa kakšen mlečni izdelek ... Nakupovalni spisek je v grobem sestavljen.

Zvok znane melodije je prekinil moje globoko premišljevanje o kulinaričnih izdelkih. Le kam sem zopet odložila telefon?! Še dobro, da sem si omislila rdeč ovitek zanj, da ga lažje najdem. Dobila sem povratni klic s prve lokacije.

»Zdravo, kaj bo dobrega? (pomembno je pozitivno razmišljanje) Saj vem, da niste najbolj navdušeni nad hojo, ampak saj se lahko do pretvornika pripeljete z avtomobilom, potem pa skupaj nadaljujemo pot ... No, pogovorite se in upam, da se vidimo. Čao.«

Tukaj bom morala aktivirati kar nekaj svojih pogajalskih sposobnosti. Še en telefonski klic. Lokacija dve se je odzvala: »O, tole je bilo

pa hitro, pozdravljeni ... Ste imeli tudi sami podobno idejo ... Super, se vidimo v nedeljo ob 9.00. Samo še nekaj: ponekod so še zaplate snega, da boste vedeli glede obutve. Lep dan želim.« Sedaj pa po nakupih.

Golaž že dobiva svojo barvo, odprem okno, naj še k sosedom malo diši. Jutri zjutraj skočim še po svež kruh, pa sem zmagala. Med kuhanjem sem dobila SMS s prve lokacije: »Smo se odločili za kompromis, malo z avtomobilom, malo peš. Upamo, da nam vseeno pripadeta zajtrk in kosilo.« Sedaj lahko prvi del načrta obkljukam. Jutri še vzpon in cilj bo dosežen.

Krasno nedeljsko jutro, s še toplimi zemljicami v nakupovalni torbi (za večkratno uporabo, seveda) srečam pohodnice, ki so si zadale podoben cilj. »Se vidimo, pa srečno,« jim zaželim, potem pa hitro domov na zajtrk.

Dobro razpoložena trojica se je peš podala v hrib, ostali so pospravljali po zajtrku. Dogovorili smo se, da jih bomo malo pod vrhom poklicali, da se nam pridružijo.

Gotovo poznate rek, da čas v dobri družbi hitro mine. Kar naenkrat smo bili na vrhu in šele takrat smo se spomnili na drugi del odprave, ki je čakal na naš klic v dolini. Pa smo šli še do pretvornika. Sledilo je izobraževanje, imenovanje gorskih vrhov, ki so se videli v daljavi. Meni se zdijo te gmote skalovja zelo podobne, tako da ni bilo veliko uspeha. Si pač težko zapomnim imena, moj program tega ne podpira. Bi bilo treba narediti kakšno nadgradnjo.

Končno vsi zbrani in med glasnim govorjenjem (eni so preventivno odganjali medvede) smo se usmerili proti cilju – Kamnem griču. Pot se je odvijala kot v štirih letnih časih. Pa ne, da je bila tako dolga. Na poti nas je pričakal sneg, poledeneli deli poti, listje nam je šumelo pod nogami, spremljalo nas je ptičje žvrgolenje in sonce nas je gredo, da so bili nahrbtniki kmalu polni oblaci. Na cilju pa nas je pričakal krasen pogled na vse strani.

Sledilo je gašenje žeje in sproščen klepet. »Družčina, bo treba v dolino, smo že skoraj dve uri tukaj.« Pot domov se mi vedno zdi krajša in misel na velik lonec golaža je še pospešila naš korak. Še malo smo posedeli, potem pa šli vsak na svojo stran, rahlo utrujeni, a dobre volje. Cilj je bil dosežen. Pa sploh ni bilo težko. Potrebovala sem samo idejo, okvirni načrt in dobro voljo. Preverite, deluje.

VAŠKO ŠPORTNO, TURISTIČNO DRUŠTVO ŽIMARICE

V ŽIMARICAH USTANOVLILI VAŠKO ŠPORTNO, TURISTIČNO DRUŠTVO

PIŠE: HINKO KLUN, PREDSEDNIK VAŠKEGA DRUŠTVA ŽIMARICE

Včasih je bil javni vaški prostor osrednjega pomena, saj so se vsi večji dogodki odvijali na njem. Žimarice kot razpotegnjena vas ob cesti so imele več takih središč, predvsem ob napajalnih koritih za živino. O vseh pomembnih rečeh, ki jih je vaščan hotel izvedeti, se je lahko seznanil na osrednjem prostoru ali v vaški gostilni. Zaradi spremenjenega načina življenja osrednji vaški prostori že desetletja izgubljajo svoje funkcije; vodo dobivamo iz vodovoda, peremo doma, informacije o »šeftanju« lahko dobimo na internetu in ne več samo v gostilni. Druženja ob pomoči pri gradnji hiš, tako imenovanih betonskih veselic, skoraj ni več.

Vsak izmed nas se je že kdaj vprašal, zakaj se v Žimaricah nič ne dogaja. Ko smo se o tem pogovarjali z vaščani, smo ugotovili, da ponovno potrebujemo vaško jedro. Ne jedro v smislu objekta, ampak jedro, okrog katerega se bodo povezale dobre ideje vaščanov. Te bomo s skupnimi močmi tudi uresničili. V ta namen smo ustanovili Vaško športno, turistično društvo Žimarice, ki bo predstavljalo vaško jedro.

V prostem času se ljudje radi družimo, bogatimo svoja znanja, razvijamo svoje konjičke in skupaj opravljamo dobra dela. Mnogokrat se zato združujemo v različna društva, kjer naši konjički lažje dobijo krila. Vaščani smo začutili, da ni pravi čas za odtujenost. Glede na globalne spremembe ter mešanje kultur je nujno, da ohranimo avtentičnost. Odločili smo se, da bomo ohranili spomin na svoje šege ter navade v največjem možnem obsegu. Društvo je namenjeno povezovanju ter krepitvi pozitivnih odnosov med vaščani. Organizirali bomo razne dogodke, skupna srečanja, pohode in izlete. Delovalo bo v skrbi za promocijo zdravega življenja in skrbi za okolje v vasi.

Društvo deluje na način, da se organizirajo interesne skupine za pripravo posameznih dogodkov. Na začetku smo ga razdelili v tri sekcije, in sicer v sekcijo vaških dogodkov, ki jo bosta vodila Metka Benčina in Hinko Klun, športno sekcijo, ki jo bo vodila Helena Klun, ter turistično sekcijo, ki jo bo vodil Boris Kočar. Sekcija vaških dogodkov si je za plan zastavila izvesti druženje ob izdelovanju velikonočnega okrasja, izpeljati čistilno akcijo, izvesti prireditev ob jesenskih kmečkih opravilih ter organizirati prireditev ob zaključku leta za člane društva. Sekcija za šport bo organizirala spomladanski ter jesenski pohod. Turistična sekcija pa ima za letos v načrtu organizacijo dogodka za mlade ob zaključku šole.

Vse vaščane Žimaric ob tej priložnosti prosimo, da aktivno vstopijo v društvo. Zavedamo se, da nam s skupnimi močmi lahko uspe.

ČISTILNA AKCIJA V ŽIMARICAH

PIŠE: METKA BENČINA

Letos smo se vaščani Žimaric na pobudo Občine Sodražica ter Vaškega društva Žimarice udeležili spomladanske čistilne akcije. Prvič po ustanovitvi vaškega društva smo uspešno informirali člane preko elektronskih medijev. Akcije se je udeležilo 25 udeležencev, kar je več, kot smo pričakovali. Pred začetkom smo se zbrali na dveh lokacijah, in sicer pred gasilskim domom ter pred Gostilno pri Lukatu.

Opremili smo se z vrečkami in rokavicami, ki jih je zagotovila Občina, ter si razdelili območja čiščenja. Vaščani smo čistili jarke in brežine ob glavni cesti, od odcepa za Smrekovec do občinske meje v Boncarju, ter proti Gasi, Čampom ter Zadnikom. PGD Žimarice, Globel in Podklanec pa je zagotovilo tudi pomoč pri urejanju dostopnih poti do Kadic.

Po čistilni akciji smo se vsi udeleženci zbrali pred Gostilno pri Lukatu, kjer je lastnik gostilne brezplačno priskrbel osvežilno pijačo za vse udeležence. Po krajšem oddihu smo se odpeljali še do gasilskega doma v Sodražici, kjer sta sledila malica ter druženje.

Opazili smo, da so bile predvsem na odsekih, kjer ni stanovanjskih hiš, večje količine raznovrstnih odpadkov, ki onesnažujejo in slabšajo videz kraja, v katerem živimo.

Želimo si, da bi tudi v prihodnje na takih akcijah sodelovalo čim več krajanov, hkrati pa tudi, da bi skozi vse leto pazili na urejenost kraja.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so se udeležili čistilne akcije in s tem pripomogli k lepšemu videzu našega kraja ter s svojo prisotnostjo pokazali, da jim ni vseeno za naše okolje.

Upravni odbor Vaškega društva Žimarice

RAZISKANA JAMA NA BETONOVEM

ZAPISAL: BLAŽ KOVAČIČ, FOTO: ANTON DELLA SCHIAVA

Člana Društva za raziskovanje jam Ribnica, krajshe DZRJ Ribnica, Anton Della Schiava in Stojan Bilbija, sta 27. 2. 2019 raziskala jamo na Betonovem, ki se je pojavila pred nekaj leti. Jama ni posebno velika. Dolga je približno deset metrov in globoka šest metrov.

Društvo za raziskovanje jam zbira podatke o jamah in jih vnaša v kataster jam. Kogar bolj zanima delovanje društva ali kdor pozna lokacijo kakega brezna ali jame v naši občini, se lahko oglasi predsedniku društva Antonu na telefonsko številko 041 212 140 ali mu piše na e-poštni naslov anton.dellaschiava@gmail.com.

DESET LET SODRAŠKE ČITALNICE

PIŠE IN FOTOGRAFIRA: MAJDA ILC HUSSEIN, VODJA SODRAŠKE ČITALNICE

V preteklem mesecu nas je nekaj praznovalo za nekatere morda nenavaden jubilej. Ideja o druženju ob knjigah je bila Štefkina, jaz pa sem bila takoj za izvedbo. Hitro sem določila ime – Sodraška čitalnica, napisala plakat in ga obesila na trgu. Tako smo se pred desetimi leti, 2. marca 2009, ob 19. uri ljubiteljice branja zbrale na 1. srečanju Sodraške čitalnice v enem od razredov sodraške osnovne šole.

Od takrat naprej se vsak prvi petek v mesecu družimo v sodraški knjižnici, junija in avgusta pa imamo tudi me počitnice. Včasih smo sicer zaradi obveznosti katere od bralk srečanje prestavile, nikoli pa ni odpadlo.

Kljub stotim srečanjem vztrajamo in se rade družimo, saj nas branje in pogovori o knjigah združujejo in osrečujejo. Ob okrogli obletnici so bralke podale svoje misli:

»Na naših rednih mesečnih srečanjih se mlajše in malo starejše bralke družimo in pogovarjamo o prebranih knjigah, izmenjamo svoje poglede, misli in izkušnje ter vse skupaj začnimo tudi s kančkom humorja. Čas nam ob druženju z našimi dobrimi prijateljicami – knjigami še prehitro teče.« (Nežka)

»... in vsaka od nas najde v knjigi nekaj drugega: humor, opise narave ...« (Ana)

»Naša knjižnica nima vseh knjig, ki jih prebiramo, zato nam jih naša Nežka priskrbi iz Ribnice in Loškega Potoka.« (Štefka)

Za konec bi dodala še to, da so me kot vodjo Sodraške čitalnice najbolj »pobožale« besede bralke Ane, ki mi je rekla:

»Veš, Majdka, če ne bi bilo krožka, ne bi v teh desetih letih prebrala 300 knjig!«

PSOGLAVCI V RIBNICI

PIŠE IN FOTOGRAFIRA: MATEJA PRIJATELJ

Saj poznate tisto zgodbo o psoglavcih, ko je v Ribnici pogorela cerkev in so šli Sodražani v Ribnico pobirat žeblje. Ker so brskali po pogorišču kot psi, so jih Ribničani poimenovali za »psoglavce«.

Ni kaj, zgodovina se ponavlja. Starosta Psoglavce, ki že kar nekaj časa sedi pred staro združno stavbo, je na pustno soboto razglasil ukaz, da je treba začeti obnovo združnega doma in izpeljati prvo fazo gradnje – nabavo materiala. Tako so šli psoglavci na pustno soboto po stari šegi in navadi – da se ohrani tradicija – v Ribnico iskat žeblje. Nabrali so jih kar nekaj. Za razliko od pravadnine so bili Ribničani tokrat veseli psoglavcev in so jih na koncu še postregli s krepko malico in pijačo.

GREGORIJANSKI KORAL V SODRAŽICI

OSEBNO DOŽIVLJANJE PEVSKE DELAVNICE

PIŠE: ERVIN SMISL, FOTO: ROBERT ZADNIK

Člani pevske skupine Koral iz Sodražice smo pred nekaj tedni v okviru Društva prijateljev glasbe Sodražica organizirali pevsko delavnico na temo gregorijanskega koral, ki jo je vodil prof. Tone Potočnik. Profesor Potočnik je eden od najvidnejših organistov v Sloveniji, redni profesor in docent na Akademiji za glasbo v Ljubljani in ne nazadnje ekspert mednarodnih razsežnosti za gregorijanski koral. Razumevanje in izvajanje gregorijanskega koral je pripeljal na zavidljivo visoko raven.

Delčka tega poglobljenega glasbeno-duhovnega udejstvovanja smo se na omenjeni delavnici imeli priložnost naučiti vsi udeleženci. V želji po sodelovanju in povezovanju smo k sodelovanju povabili tudi druge, zborovodje, organiste in pevce iz ribniške dekanije in okolice.

Pevska delavnica je potekala v župnijskem domu v Sodražici, in sicer v dveh delih. Uvodni del se je odvil v soboto, 23. februarja 2019. Udeležilo se je 20 pevcev in pevk iz različnih koncev ribniške doline.

V splošnem ugotavljam, da je gregorijanski koral neizmerno bogata glasbeno-duhovna zakladnica, iz katere izhaja cerkvena glasba tako rekoč v celoti in širše.

Po tem, kar sem od prof. Potočnika slišal na uvodnem srečanju, sem prepričan, da je bila delavnica redka in dragocena priložnost za nadgradnjo in obogatitev razumevanja cerkvene glasbe nasploh. Zame je bilo vse skupaj v uvodnem delu delavnice veliko odkritje in presenečenje, kako široka in globoka je tematika gregorijanskega koral. Hkrati smo imeli udeleženci o vsem priložnost slišati iz ust človeka, ki je na področju gregorijanskega koral v svetovnem merilu med najvidnejšimi.

Po svojem doživljanju delavnice lahko povem, da je morebitna indiferentnost pevcev cerkvene glasbe na temo gregorijanskega koral zanesljivo povezana z nepoznavanjem področja. Ko se enkrat pevec s to temo sooči dovolj od blizu, je navdušenje neizogibno.

Še nekaj utrinkov iz moje osebne izkušnje na uvodnem delu delavnice:

Sam sem imel občutek, da sem po svojih skoraj 40 letih sodelovanja pri cerkvenem zboru, po osvetlitvi razvoja sakralne glasbe na temelju gregorijanskega koral, prvič v življenju začel povezovati stvari v zaokroženo celoto. Do udeležbe na tej delavnici sem spoznal stotine glasbenih del, nisem pa vedel, kaj so korenine skoraj vsega, s čimer sem se v življenju, povezano z glasbo, srečal, in kam segajo.

Na delavnici sem izvedel, da iz gregorijanskega koral izvira celo t. i. solmizacija, ki jo poznamo ali se je vsaj bežno spominjamo iz osnovne šole: DO, RE, MI, FA, SOL, LA, SI, DO.

V grobem je mogoče trditi, da iz koralnega petja izvira celotna glasbena veda, kakršno poznamo danes, vključno z zapisovanjem (notografijo). Vse skupaj se je iz preprostih zapisov v 9. stoletju razvilo do današnje razvite oblike notnega zapisa, ki je univerzalni, globalni jezik, ki na edinstven način povezuje ljudi z vseh koncev sveta. Jezik glasbe slušno razume vsakdo, kjer koli na svetu, notni zapis pa ravno tako vsak, ki je več branja notnega zapisa. V glasbi in notnem zapisu ni jezikovnih barrier, po večini zahvaljujoč gregorijanskemu koralu.

Ob poslušanju prof. Potočnika me je prevzel občutek, kakor da smo skupaj zajadrali na neko širno, odprto morje raziskovanja in odkrivanja meni do sedaj nepoznanih delov glasbenega sveta.

Meni osebno je bila tematika tako zanimiva, da mi je delavnica,

Gregorijanski koral je posebna oblika molitve.

Je zvočna ikona, preko katere

Bog spregovori človeku.

Predstavlja most med besedo, izraženo v molitvi,

in njenim glasbenim izrazom.

Njegovo ozadje je svet tišine.

tako prvi kot drugi del (vsak je trajal polne štiri ure), minila hitreje kot katera koli običajna dvourni pevka vaja. Uvodna delavnica kot tudi njeno nadaljevanje sta me zares prevzela in navdušila.

Spomnil sem se marsikatero cerkvene skladbe, predvsem pa psalmov, ki jih prepevamo, kakor smo se jih naučili na vajah. Ni mi bilo poznano, da praktično vse, kar pojemo, izhaja iz gregorijanskega koral ali ima v njem osnovo.

Med obravnavanjem različnih tonovskih načinov izvajanja koralnega petja sem odkrival že poznane melodije in vzorce ter ugotavljal, da sem do sedaj prepeval veliko skladb, ne da bi vedel za njihov izvor v koralnem petju.

Po izredno zanimivi prvi delavnici 23. februarja je 9. marca sledilo nadaljevanje, kjer je bila prisotna večina udeležencev z uvodnega srečanja. Nekaj udeležencev se je udeležilo samo drugega dela. Po kratki obnovi prvega dela smo nadaljevali v povsem praktični smeri. Najprej smo se seznanili z osmimi tonovskimi načini petja psalmov, jih usvojili (kolikor je pač mogoče v relativno kratkem času) in utrdili. Naučeno smo nato prenesli v prakso – prepevanje po zelo natančno določenih smernicah gregorijanskega petja.

Prisotni na obeh delih delavnice smo delili podobne občutke in izkušnje: gregorijanski koral, ki ga je prof. Potočnik za nas vrhunsko osvetlil, je zares nekaj, kar je vredno posebne pozornosti. Dogodka sta predstavljala redko priložnost za črpanje iz zakladnice duhovne glasbe preko nesebičnega podajanja znanja in vedenja prof. Potočnika.

Pričakanje, da se bomo v teh dveh popoldnevih toliko poučili o gregorijanskem koralu, da bi ga lahko nato predstavili širši javnosti, se je izkazalo za nerealno. Za solidno izvedbo glasbenega dela po pravilih gregorijanskega koral je treba pošteno zagristi v delo. Ta izziv ostaja za prihodnost. Koralna glasba je globoko poduhovljena, povezana z iskanjem globoke psihološke umiritve, kar predstavlja za naš »turbo« življenjski tempo velik izziv.

Gotovo je naslednje: po darežljivosti prof. Potočnika nam je bilo dano pokukati v prostranstvo koralnega petja. Profesor Potočnik, ki na akademiji izvaja raziskovalni projekt hkratne uporabe različnih tonovskih načinov za izvajanje gregorijanskega koral, nam je med drugim predvajal tudi nekatere posnetke, nastale v pevskem sestavu izbranih posameznikov, ki mu pomagajo pri izvedbi njegovih raziskovalnih podvigov. Posnetki so fascinantni. Profesor je na področju hkratne uporabe različnih tonovskih načinov inovator in pionir v svetovnem merilu. Do sedaj mu je uspelo od osmih tonovskih načinov združiti v hkratnem izvajanju kar pet tonovskih načinov. Kar smo slišali med predvajanjem posnetkov, je zares mistično, za izvajalce pa seveda vse prej kot enostavno. Število možnih kombinacij za izvajanje gregorijanskega koral je naloga za matematike, za vse druge lahko rečemo, da gre za neverjetno široko paletu različnih možnosti.

Naj strnem: prof. Tone Potočnik je vse prisotne na obeh delih delavnice navdušil s svojim globokim poznavanjem zame na novo odkrite zakladnice gregorijanskega koral.

Prisotne na delavnici gregorijanskega koral je zajelo splošno navdušenje nad videnim, slišanim in občutenim, hkrati pa nas je širina gregorijanskega koral opomnila na ponižnost in spoštovanje dosežkov prednikov, ki so v današnjem času marsikdaj povsem neupravičeno pozabljeni, izpuščeni ali potisnjeni na stran.

Med razmišljanjem o našem odnosu do korenin cerkvene in druge glasbe, izhajajoč iz gregorijanskega koral ter vedenja o tem, mi je

prišel pred oči znani Sokratov rek, ki je nastal v jeseni njegovega življenja, potem ko se je vse življenje izpopolnjeval in se naučil skoraj vsega, kar se posameznik v svojem prekratnem življenju lahko nauči. Na koncu je rekel: »Sedaj vem, da nič ne vem!«

Delavnica me je tudi utrdila v prepričanju, da v glasbi, če smo pošteni do sebe in bližnjih, ni prostora za napuh, vse prepogostega spremljevalca sodobnega človeka. Ne nazadnje slednje velja tudi za življenje samo, saj sta glasba in življenje neločljivo povezana.

Pozdrav vsem občankam in občanom do naslednjic!

O predavatelju

Profesor Tone Potočnik je študiral orgle in klavir v Ljubljani in diplomiral pri prof. Vladimirju Krpanu na Akademiji za glasbo v Zagrebu. Leta 1978 je nadaljeval podiplomski študij klavirja in orgel na Akademiji sv. Cecilije v Rimu ter študij gregorijanskega koralna na Rimskem papeškem inštitutu za cerkveno glasbo v Rimu. Od leta 1993 je profesor gregorijanskega koralna, klavirja in partiturne igre na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Je aktivni organist in komorni glasbenik ter ustanovitelj prve šole gregorijanskega petja (Schola cantorum Cantate Domino), katere poslanstvo je predstavljanje gregorijanskega koralna in starih koralnih zapisov, ki so se ohranili na Slovenskem.

Strokovnejše o gregorijanskem koralu

Izraz koralna glasba oziroma gregorijanski koral se nanaša na bogato glasbeno dediščino krščanstva od njenih začetkov skozi ves srednji vek do pojava večglasja. Ta glasba je živela povsod, kjer je živela latinska kultura, torej tudi na naših tleh. Ime je dobila po papežu Gregoriju Velikemu (590–604), ki je dal zbrati obsežno gradivo cerkvenih koralnih napevov in jim določil mesto v liturgiji. V pravem pomenu besede pa gregorijanski koral označuje glasbo, ki je nastala na ozemlju današnje Francije v drugi polovici 8. stoletja kot zmes dveh glasbeno-liturgičnih tradicij: starorimske in galikanske. To obdobje, imenovano tudi karolinška renesansa, je zaznamovano z vstopom teoretikov, ki so novooblikovane melodije razvrščali v kategorije osmih tonovskih načinov. Prek različnih tipov starih notnih pisav lahko obstoj te glasbe spremljamo šele od konca 9. stoletja, ki je tudi ločnica med klasičnim in postklasičnim obdobjem gregorijanskega koralna. Za čas od 10. do 13. stoletja so značilne nove glasbene oblike, predvsem tropi in sekvence. Melodije gregorijanskega koralna so postale temelj večglasja, hkrati pa so bile oropane ene najzlahtnejših prvin – svobodnega ritma. Vendar se tudi v naslednjih stoletjih še ustvarjajo nove enoglasne melodije v gregorijanskem stilu.

VS Koral vabi k sodelovanju tenorje in alte.

Kontaktne podatki:

E: koral.pevci@gmail.com, **T:** 040 160 682, **S:** <https://www.facebook.com/pg/VSKoral/>

DRUŽINA – ZIBELKA ŽIVLJENJA

PIŠE: LJUBICA KOŠIR

Iz nje izhaja vsak od nas, ki smo po svojih starših prejeli zastonjski dar življenja. Kristjani verujemo, da smo ustvarjeni po Božji podobi in da je vsak od nas »unikaten«. Če smo iskreni, smo staršem hvaležni, da so nas sprejeli prav take, kakršni smo. Niso nas »usmrtili« pred rojstvom v telesu naše mame, ob rojstvu so se nas razveselili. Vemo, da je prav družina prvo »toplo in varno gnezdo«, v katerem se vsak otrok počuti sprejetega in varnega. Po zakonu narave in po različnih preizkušanih metodah sodobnega sveta sta le mati in oče tista, ki lahko nudita oziroma sta tudi dolžna nuditi družini najboljše okolje za zdravo odraščanje in vzgojo svojih otrok. Ta teorija je od vseh možnih gotovo najbolj preizkušena in »po zdravi pameti«, kot radi rečemo, v večini tudi drži.

V to sem trdno prepričana, saj sem žena in mama že 42 let. Ko se včasih pogovarjam z mladimi mamicami, mnoge rečejo, da si sploh niso predstavljale, kako odgovorno je biti mama. Ker sem kar mlada (pri 21-tih) stopila v zakon, priznam, da si tako odgovornega starševstva, kakor v resnici je, tudi sama nisem predstavljala. Danes imamo na izobraževalnem področju zelo pestro ponudbo vseh vrst izobraževanj za vsa življenjska obdobja. Ker je starševstvo poklic, ki zahteva zelo veliko odgovornost za vso družino, se mi zdi, da je priprava oziroma zavedanje o odgovornosti in priprava na zakon in starševstvo premajhna.

Prevečkrat slišimo o črnih statistikah družin v krizi oziroma o velikem odstotku ločitev zakonskih in partnerskih skupnosti, v katerih so posebej ranjeni otroci. Veliko težav, s katerimi se sooča družba, izvira prav iz problemov družin in posameznikov, saj se mnogi vse življenje soočajo z nezaceljenimi ranami. Tako trdijo strokovnjaki na vzgojnem področju. Vsako rano je lažje prepre-

čevati kakor zdraviti. Menim, da je posebej za mlade veliko priložnosti za vključevanje v preventivne vzgojne programe, kjer se čutijo sprejete, razumljene, kjer lahko odprejo svoje srce, kjer jih nekdo posluša in jim poda roko. Čeprav v cerkvenih skupnostih, katere hčere in sinovi smo vsi kristjani, ne le duhovniki, zelo radi iščemo napake, je prav Cerkev tista, ki od katoliških vrtcev do šol in drugih organiziranih programov naredi zelo veliko dobrega na vzgojnem in izobraževalnem področju mladih tudi na Slovenskem, saj jih posnemajo mnoge državne ustanove.

»Starševstvo ima okus po sreči,« pravi dr. Andreja Poljanec, psihologinja, specialistka zakonske in družinske terapije. In še: »Starševstvo ni le način vzgajanja, discipliniranja, komunikacije, pač pa je globok in vzajemen odnos, v katerem se razvijata oba, tako odrasli kot otrok. Pri vsem tem je pomemben globok čustveni stik z otrokom, primerna odzivnost, prožnost in sočutje, uglašenost ...« Za družinsko srečo se je treba torej vsak dan znova truditi kot skupnost in kot posameznik.

»Starši so danes v nezavidljivem položaju, saj ne vedo, ali je prav vzgajati permissivno, kjer se vse dopušča, ali se vrniti k tradicionalni vzgoji, ki postavlja tudi meje. Na vzgojo vpliva veliko dejavnikov, najpomembnejši od njih pa je gotovo zgled staršev, učiteljev, vzgojiteljev,« meni dr. Dejan Hozjan, profesor na Pedagoški fakulteti na Primorskem.

»Očetje in matere, sreča ali nesreča prihodnjih dni v vaših rokah leži. Kakor boste otroke vzredili, take čase, slabe ali dobre, bomo imeli,« pa je dejal škof Anton Martin Slomšek.

In kaj menimo o teh trditvah starši, stari starši? Je naše breme včasih pretežko in ga ne zmoremo nositi? Tudi to je človeško, potrebujemo morda tudi Božjo pomoč.

CERKVENI DRUŽINSKI PEVSKI ZBOR SODRAŽICA SE PREDSTAVI

PIŠE IN FOTOGRAFIRA: BRANKA GORNIK

»Na začetku je bila beseda,« beremo v Svetem pismu. In tako se začne marsikatera stvar, pa naj bo majhna ali velika.

Za to »stvar« je beseda prišla od organista in zborovodje Brane- ta Koširja. Ta je Bernardi Osojnik, katehetinji, ki v Sodražici poučuje Katehezo dobrega pastirja, omenil, da se na Dobu dobivajo družine na družinskem pevskem zboru in da naj razmisli, ali bi bilo to pri nas izvedljivo. Ker so takrat ravno potekale šmarnice in je petje lepo steklo, je idejo o zborčku povedala Urški Ogrinc, ki je bila takoj za stvar. Šlo naj bi za tako imenovano družinsko sveto mašo, pri kateri bi, kot že samo ime pove, sodelovale predvsem družine. Tudi župnik, g. Franci Bizjak, je idejo rad podprl. Bernarda je nato razposlala vsem znancem vabilo na prvi sestanek, ki je bil maja 2017. Odzvalo se je nekaj družin, za sodelovanje pa smo pridobili tudi zborovodkinjo Valerijo Žabkar. Valerija, ki je po poklicu profesorica glasbe, je bila zelo vesela zanimive ideje, saj je pred časom že poskušala na noge postaviti otroški pevski zborček, ki pa se zaradi premajhnega števila otrok žal ni obnesel. Tako se je v Sodražici zasnoval prvi družinski pevski zborček. Prve vaje so bile jeseni istega leta, saj čez poletje zaradi dopustov ni bilo smiselno začenjati. Prva sveta maša z družinskim zborom je bila septembra, na katehetsko nedeljo. Na začetku smo imeli vaje med tednom oziroma smo se sproti dogovarjali. Sčasoma pa se je pokazalo, da je najboljši termin ob nedeljah, eno uro pred sveto mašo, v župnijskem domu.

Na povabilo župnika iz Fare na Blokah smo se lansko jesen predstavili tudi v tamkajšnji cerkvi. Februarja letos pa so se otroci iz naše- ga zbora udeležili tradicionalnega srečanja otroških pevskih zborov na Rakovniku, ki ga ob prazniku sv. Janeza Boska vsaki dve leti organizira Salezijanska mladinska pastorala. Bilo je čudovito doživetje videti in slišati uglašeno petje 800 otrok iz 55 zborov iz vse Slovenije, ki so ob spremljavi orkestra lepšali bogoslužje. Verniki smo na koncu z navdušenjem zaploskali, otroci pa so obljubili, da se bodo čez dve leti zagotovo zopet udeležili srečanja.

Družinski pevski zbor v Sodražici sodeluje pri sveti maši ob 10. uri, in sicer enkrat mesečno, načelno tretjo nedeljo v mesecu. Trenutno pri zboru sodeluje sedem družin. Med nami so se razvile pristne prijateljske vezi. Povezuje nas ljubezen do Boga, glasbe, petja, družin- ja.

Na vprašanje »Zakaj rad sodelujem v družinskem zboru?« smo od- govarjali takole:

- ker se z ostalimi otroki družimo in zabavamo;
- ker je pri maši lepše, ko sodelujemo;
- ker rada pojem, ker so mi vseh pesmi in maša je tako bolj zani- miva;
- ker se družimo, imam pa tudi priložnost brati na ambonu;
- ker srečam svoje prijatelje;
- da se naučimo novih pesmi;
- ker se družimo z ostalimi družinami in imamo včasih skupna ko- sila;
- ker ohranjamo petje v družini;
- ker petje spremljamo z Orffovimi glasbili;
- ker radi pojemo duhovno-ritmične pesmi;
- ker so pevske vaje lepa priprava na sveto mašo;
- ... in še bi lahko naštevali.

Sodelovanje v pevskem zboru tudi dokazano spodbuja in razvija mlade talente na različnih področjih, otroke pa oblikuje v zrele vernike in del cerkvenega občestva.

Sv. Janez Bosko je rad pou- darjal, da glasbe mladih src ne poslušamo z ušesi, ampak s sr- cem. Prepričana sem, da je ob kakovostnem vodenju, litera- turi in iznajdljivosti naše zbo- rovodkinje Valerije ter instru- mentalni spremljavi mladih kitaristov, Ele Maxine Košir ter Jurija Kočarja, naše muziciranje prijetno tudi za uho. Rok Osojnik pa nam ob podpori računalniške tehnologi- je projicira slikovno obogatena besedila.

Mislím, da je razlogov, da se nam pridružite, dovolj. Veseli bomo vsakega novega člana!

Pojte Gospodu novo pesem, dobro igrajte ob vzklikanju. (Ps 33, 3)

Opravičilo

V zadnji številki Suhorobarja smo pri zahvali za pokojno Marijo Fajdiga pomotoma objavili napačno besedilo.

Objavljamo pravo zahvalo in se vsem prizadetim za neljubi dogodek iskreno opravičujemo.

uredništvo Suhorobarja

*Za dobroto tvojih rok
ostala je beseda hvala,
ki v srcih bo ostala,
in večno lep spomin nate.*

Zahvala

Zapustila nas je naša draga mama

MARIJA FAJDIGA
(1924–2019)

Zahvaljujemo se vsem za izrečena sožalja, podarjene sveče, cvetje in ostale darove. Iskrena hvala bratom frančiškanom za lepo opravljen obred in besede slovesa.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Branje v pomladnih odtenkih

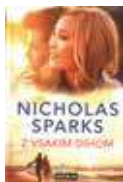
PIŠE: NEŽKA MOHAR GAČNIK, BIBLIOTEKARKA

Na februarški pravljlični urici so najmlajši prisluhnili pravljici z naslovom Kako sem lepa! in izdelovali male čaravnice iz papirja. Marčevska pravljlična urica je minila v znamenju pravljice z naslovom Sraka tatinska! Mali nadobudneži so izdelovali lutki čebele in pikapolonice.

Naše zveste bralce prav gotovo že zanima, kakšen spomladansko obarvan izbor knjižnih novosti smo tokrat pripravili zanje.

NICHOLAS SPARKS

Z vsakim dihom

Hope Anderson je na razpotju. Pri šestintridesetih letih je že šest let v zvezi s kirurgom. Nič ne kaže na poroko in pred kratkim so njenemu očetu odkrili nevarno bolezen. Zato sklene, da bo teden v družinski koči na Sunset Beachu izkoristila za pripravo kočice za prodajo in razmislek o težkih odločitvah glede prihodnosti. Tru Walls ni bil še nikoli v Severni Karolini in na Sunset Beach ga priključijo pismo moškega, ki trdi, da je njegov oče. Vodnik po safariju, ki se je rodil in odrasel v Zimbabveju, upa, da bo razkril del skrivnosti o mladosti svoje mame in obudil spomine, ki so se ob njeni smrti izgubili. Ko se tujcema prekrizajo poti, je njuna povezanost tako napeta, kot je nerazločljiva. Toda v čarobnih dneh, ki sledijo, se morajo čustva, ki jih čutita drug do drugega, umakniti odločitvam, v katerih se družinske dolžnosti uničujejo pomerijo z osebno srečo.

JILL SANTOPOLO

Več, kot lahko povedo besede

V romanu sledimo ganljivi in romantični zgodbi o žalovanju, izgubi, ljubezni, odkrivanju sebe in o tem, da lahko sami izberemo, v katero smer se bo obrnilo naše življenje.

Nina Gregory je bila vedno pridna hči. Prepričana je, da so družina, ugled in nasledstvo najpomembnejše stvari na svetu, saj jo je tako vzgojil oče, lastnik družinskega podjetja z dvema uspešnima newyorškima hoteloma. In tudi Tim, njen fant in najboljši prijatelj vse od otroštva, je enakih misli. Toda ko Ninin oče umre, za seboj zapusti skrivnosti, ki njegovo hčerko pretresejo do obisti. Ko njen ustaljeni in trdni svet razpada, začne Nina moške v svojem življenju – očeta, fanta in šefa Rafaela – gledati in odkrivati v novi luči. Kmalu se znajde razpeta med svetom, ki ga ima rada in ga dobro pozna, ter novoodkrita strastjo, ki lahko spremeni vse.

LINDA LO SCURO

Sicilijankina hči

Roman ponuja neverjetno zanimiv vpogled v mafijsko življenje skozi štiri generacije sicilijanskih žensk. Večina žrtev mafije so Sicilijanci sami. Vloga žensk, tako storilk kot žrtev, je bila vselej

močno spregledana. Do zdaj. Kot hči priseljencev s Sicilije Maria v najstniških letih obrne hrbet svojim koreninam in v celoti sprejme angleški način življenja. Navkljub problematičnemu in skromno preživetemu otroštvu v Londonu si je podprta z inteligenco, lepoto in brezmejno odločnostjo utrla pot v zgornji srednji razred britanske družbe. Postane vljudna in uglajena Britanka. Vse dokler manjši izpad nestrpnosti nad njo kot priseljenko v njej ne predrami maščevalnosti, ki jo imajo Sicilijanke v krvi. Ko začne globlje vrtati v materino preteklost, se znajde iz oči v oči z umazanimi podrobnostmi življenja svojih prednic, in kar je še huje, tudi sama se začne zapletati v svet maščevanja, pred katerim je vse življenje bežala.

PETER ČEFERIN in VASJA JAGER

Sodni dnevi

V črnogorski Budvi najdejo razpadajoče truplo premožnega Slovenca Karla Marona. Vse okoliščine kažejo na vpletenost mladega Tomija Klajna. Ta edinega zaveznika najde v ključovalnem odvetniku Edvardu Meliku, ki se po ženini smrti zažene v primer, kot da v njem išče lastno odrešitev.

Sprva se zdi, da se obeta zgolj rutinski proces, vendar se kmalu razvije prava sodna drama s političnim pridihom, ki ima korenine v mračni preteklosti umorjenega. Poleg tega tudi razburka mafijske naveze vse od Beograda pa do Münchna.

BAS KAST

Prehranski kompas

Kaj naj jem? To preprosto vprašanje je danes postalo neznansko zapleteno. Bi bila prava kamenodobna dieta? Ali raje dieta z malo ogljikovimi hidrati? Z malo maščobami? Veganska? Brezglutenska? Znanstveni novinar in avtor uspešnic Bas Kast v knjigi Prehranski kompas opravi s kaosom, ki vlada na področju prehranskih smernic. Onkraj modnih trendov in ideologij se spopade z vprašanjem, kaj je res zdravo. Kaj jedo ljudstva z najdaljšo življenjsko dobo? Kako učinkovito shujšati? Zakaj so celo 'uradne' prehranske smernice pogosto napačne? Avtor razkrinka številne mite, povezane s prehrano, in opiše temelje diete, ki nas bo zaščitila pred starostnimi boleznimi in nam podaljšala življenje. Osnova njegovih priporočil je edinstven obsežen pregled več kot tisoč prehranskih študij s področja moderne medicine, biokemije in gerontologije.

SEAN CALLERY

Dinozavri v 30 sekundah

Avtor v knjigi pojasnjuje 30 največjih zanimivosti o dinozavrih. Podatki so podani v živahnih in jedrnatih predstavitev, dodane kratke naloge pa mlade bralce izzivajo, da preverijo dejstva in izvedo še več. Vse strani poživljajo privlačne barvne ilustracije. Zato je ta vodnik o enih najnenavadnejših živali, kar jih je kdaj živel za zemljo, popoln priročnik za bistre mlade glave, stare 8 let ali več.

S tem tudi zaključujem tokratni izbor nekaterih knjižnih novosti. Vljudno vabljeni v sodraško knjižnico! Čim lepše in prijetneje preživite preostanek letošnje pomladi. Radi in lepo se imejte ter na svidenje do prihodnjic!

NOVO! ZOBOZDRAVNIK NA DOMU

Pacientom, ki iz zdravstvenih razlogov (huda bolezen, invalidnost) ne morejo priti v zobno ambulanto, ponujamo **možnost zobozdravstvenih storitev na domu**. O vseh podrobnostih se svojci lahko predhodno dogovorite z zobozdravnikom v ambulanti ali pokličite na telefonsko št. 01/ 320 47 41 in hkrati določite termin obiska na domu.

Do konca meseca maja 2019 **potnih stroškov ne obračunavamo**.

Nudimo vam paleto zobozdravstvenih storitev, ki bodo rešile estetske kot tudi zdravstvene težave vaših zob.

USTNA HIGIENA · ZOBOZDRAVSTVO · VARNA ODSTRANITEV AMALGAMA
ORTODONTIJA · ENDODONTIJA · PROTETIKA · SNEMNA PROTETIKA
RENTGEN · MOSTIČKI · PREVLEKE · IMPLANTI · DELO NA TERENU

Vabljeni po nov nasmeh!

KG-DENT
ZOBOZDRAVSTVENE
STORITVE

Hlebče 6, 1315 Velike Lašče
01/ 320 47 41, 031 673 159
www.zobozdravnica-katja.si

microera

Microera Jože Šilc s.p.
Hrovača 14A (trgovski center SPAR Ribnica)
1310 Ribnica
01 8373 116
051 358 762
info@microera.si
www.microera.si

UGODNI NAROČNIŠKI PAKETI TER AKCIJSKI MOBITELI NA OBROKE!

Ugodni fiksni paketi NEO in mobilni paketi NAJ

DELOVNI ČAS:
PON - PET
8.30 h - 12 h
ter 14 h - 18 h
SOB
8.30 h - 11.30 h

TelekomSlovenije

POOBlašČENI PRODAJALEC

PEDICARE
MEDICINSKA NEGA NOG

PE PEDICARE, Tina Jordan s.p.
Ob železnici 4a, 1310 Ribnica
031 759 100
info@pedicare.si
www.pedicare.si

Noge so najbolj obremenjen del telesa, zato je skrb zanje nujno potrebna. Naročite se še danes na zeleno storitev in vstopite v pomladni dan z lahkotnim korakom.

Za izdelavo enega lončka za kavo potrebujemo eno kopalno kad vode.

**LE T OD
400 LONČKOV
PA KONČA V RECIKLAŽI.**

Odpovej se plastičnim izdelkom za enkratno uporabo!

Ekologi brez meja
Bridges without borders

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR